

D

List z 12. októbra 2006
pre dcéry kresťanskej lásky

***Duchovný
život***

Drahé sestry!

V tomto ružencovom mesiaci, počas ktorého sa stretávame spoločne pri modlitbe k Panne Márii, aby sme jej zverili úmysly Cirkvi, Spoločnosti a modlili sa za misie, vám s radosťou zasielam niekoľko *rodinných správ*, aby sa tým posilnilo naše vzájomné spojenie.

Nedávno som bola oboznámená, že dňa 26. septembra 2006 kauza sestry Lindalvy Justo de Oliveira dostala priaznivý posudok od komisie teológov. Keďže naša sestra je mučenica, v jej prípade nie je potrebný zázrak. Pre úplnosť procesu je teraz potrebné len stretnutie kardinálov a dekrét Svätého Otca. Všetko teda nasvedčuje tomu, že blahorečenie sa bude konať budúci rok v Brazílii počas návštevy pápeža Benedikta XVI. Pre naše sestry v Brazílii, ako i pre celú Spoločnosť, je to veľká radosť a pekný príklad nadšenej lásky a radikálnosti v službe chudobným.

Budeme mať príležitosť hovoriť ešte o sestre Lindalve, ktorá zomrela ako mučenica v službe chudobným na Veľký piatok, 9. 4. 1993 v Salvadore, v štáte Bahia, v Brazílii. Pripomínam vám len dva články vydané v Ozvenách Spoločnosti, ktoré boli venované tejto sestre, a to číslach Júl - august 1993 a Máj 2001.

Ďalšia *rodinná správa* sa týka sestry Zuzany Guillemin, ktorej sté výročie narodenia si budeme pripomínať tento pondelok 16. októbra. Vieme dobre, ako Matka Guillemin poznačila Spoločnosť a ako jej slová zostávajú stále aktuálne. Preto navrhujem každej provincii, aby obetovala ďakovanú svätú omšu za jej život 16. októbra alebo niektorý z nasledujúcich dní.

Dovoľte mi, aby som citovala niektoré cizelované výrazy z posledného obežníka Matky Guillemin z 2. februára 1968,

v ktorom zvlášť hovorí o službe chudobným a čo uvádzala do života a v čase svojej smrti i sestra Lindalva:

« *Služba nie je nič iné, ako praktizovanie lásky.* »

« *Vieme, že utrpenie a chudoba sú isté znamenia prechodu Boha naším životom.* »

« *Dôvod nášho bytia je, aby sme stelesnili kresťanskú lásku.* »

« *Musíme humanizovať techniku a urobiť z nej nositeľku Kristovej lásky.* »

« *Každý pohyb dcéry kresťanskej lásky je skutočne službou chudobným, pretože celá Spoločnosť sa pre nich obetuje a všetko v nej je zamerané na tento cieľ.* »

Chcela by som ukončiť tieto *rodinné správy* pripomenutím aktualít, ktoré sú nám všetkým známe a to: nárast politického a náboženského fanatizmu, prechádzajúc osudom žiadateľov o azyl a všetkých utečencov na celom svete. Nezabúdame ani na násilie, ktoré zovšednieva na celej planéte, ako i nestálosť situácie, ktorá vládne na Blízkom východe. Všetky tieto udalosti zatemňujú medzinárodné, národné, oblastné a miestne vzťahy. Preto vo vernosti svätému Vincentovi a svätej Lujze, v spomienke na Matku Guillemin a sestru Lindalvu, chcem uistiť o modlitbe a opore celej Spoločnosti sestry, ktoré musia zvlášť čeliť spomenutým situáciám a kvôli nim trpia spolu s chudobnými, ktorým slúžia. My všetky, tam kde nás Pán poslal, bez rozdielu veku a vykonávanej služby, spoločne preukazujeme « *Božiu lásku k svetu a zvlášť k chudobným* » IK. 17b/, či už samotnou prítomnosťou, priamou službou alebo svojou modlitbou.

Som rada, že v tomto období do Vianoc môžem navštíviť Poľsko spolu s P. Javierom a sestrou Žofiou a zúčastniť sa na stretnutí slovanských provinciálnych rád a Albánskej oblasti. Neskôršie navštívim Libanon a Sýriu so sestrou Marie-Bernard; ďalej USA so sestrou Margaret v provinciách Albany-New York a Saint Louis a napokon Rím so sestrou Mariorosou pri príležitosti tridsiateho výročia medziprovinciálneho seminára. Do vašich modlitieb zverujem všetky tieto návštevy, ako vizitácie ostatných generálnych radkýň. Nech Pán bdie nad Spoločnosťou na príhovor Panny Márie! V uistení o modlitbe a srdečnej oddanosti zostáva s vami spojená,

s. Evelyne FRANC
Dcéra kresťanskej lásky

11. pracovný list pri štúdiu obnovených Konštitúcií

VI. KAPITOLA: SPRÁVA

ZHROMAŽDENIA

(K. 84-87; Š. 68-71)

I. ÚVOD

Posledná časť kapitoly o správe v Konštitúciách a Štatútoch sa venuje zhromaždeniam. Je to normálne, pretože ako uvidíme, generálne zhromaždenie je najdôležitejší orgán správy v Spoločnosti, najvyššia autorita (porov. K. 87d). Domáce a provinciálne zhromaždenie nie je legislatívne, ale konzultatívne (porov. K. 86e) a predstavujú spôsob spolupráce s miestnym alebo provinciálnym vedením pri prijímaní rozhodnutí, vypracovaní noriem, predpisov, línii činnosti, priorít, ako i ďalších smerníc, ktoré sa týkajú miestnej komunity alebo provincie.

Šesť mesiacov po smrti sv. Lujzy a mesiac pred vlastnou smrťou, 27. augusta 1660 sv. Vincent zvolal v Paríži schôdzku, ktorú by sme mohli nazvať „prvé zhromaždenie“ Spoločnosti. Na tejto schôdzke sa mali určiť „úradníčky“, t. j. súčasné radkyne. Ak sa dívame na túto schôdzku naším pojmom zhromaždenia, bezpochyby to bolo veľmi zvláštne zhromaždenie. Zdá sa však, že Spoločnosť ho považuje za zárodok, ktorý sa v priebehu dejín rozvinul, až bol do obnovených Konštitúcií a Štatútov zaradený náš aktuálny pojem zhromaždení. To je dôvod úvodného citátu tejto časti kapitoly (porov. s. 167 K&Š).

V tomto liste uvidíme zmeny, ktoré nastali v Konštitúciách z r. 2004 v porovnaní z r. 1983. V jednom odseku sa budeme venovať zhromaždeniam vo všeobecnosti a ďalej uvidíme tri druhy zhromaždení, ktoré existujú v Spoločnosti: domáce, provinciálne a generálne.

II. HLAVNÉ BODY PRACOVNÉHO LISTU

1. Zhromaždenia

K. 84 nám označuje cieľ všetkých zhromaždení, ktoré existujú v Spoločnosti: *"zhodnotiť a podporiť vernosť vlastnej charizmy a apoštolskú vitalitu"*. Na dosiahnutie tohto cieľa generálna predstavená s radou zvolí tému po konzultácii vizitátoriek. Zhromaždenia sa pripravujú a odvíjajú podľa direktórií schválených generálnou predstavenou s radou (porov. Š. 71b). Každá provincia môže vypracovať svoje direktória zhromaždení: domácich a provinciálneho. Zvyčajne generálna rada s radou predstaví vzor týchto dvoch direktórií pre usmernenie vypracovania. Kváziprovincia, vytvorená z Materského domu v Paríži a Domu „Maria Immacolata“ v Ríme, sa riadia podľa svojich osobitných Štatútov (porov. K. 84a, b, c).

Provinciálne zhromaždenie pripravuje generálne, tak isto domáce pripravuje provinciálne zhromaždenie (porov. K. 86a; 85a). Keď teda generálny predstavený zvolá generálne zhromaždenie (porov. K. 87a), vizitátorka zvolá provinciálne, následne sestra služobníca domáce zhromaždenie (porov. K. 86a, 85b). Zvyčajne generálna predstavená s radou vypracuje časový harmonogram, podľa ktorého možno predvídať prípravu a konanie týchto zhromaždení, aby nadväzovali v určenom čase a aby prípravnej komisii generálneho zhromaždenia došiel potrebný materiál včas.

Generálne zhromaždenia r. 1985, 1991 a 1997 vypracovali po ukončení záverečný dokument (*"Na križovatke"*, *"Pri Jakubovej studni"* a *"Nový oheň"*). Každý z nich dynamicky viedol celú Spoločnosť v línii témy zhromaždenia. GZ z r. 2003 malo úlohu vykonať revíziu Konštitúcií a Štatútov, nevypracovalo záverečný dokument, ale túto úlohu ponechalo na generálnu predstavenú s radou, aby vydali pre celú Spoločnosť *"Línie činnosti"* pre oživenie piatich naliehavých bodov nášho života v období do budúceho generálneho zhromaždenia v r. 2009.

Zhromaždenia sa konajú každých šesť rokov (porov. K. 87b). Tento časový úsek Spoločnosť zväžila za dostatočný pre obnovenie generálnej správy, pre úvahu o dôsledkoch hlbokých a zrýchlených zmien a o spôsobe života našej charizmy a poslania v službe chudobným.

V Spoločnosti sú všetky sestry zodpovedné za vernosť charizmy a vitality apoštolského poslania. V čase zhromaždení môžu sestry plniť túto spoluzodpovednosť. Tu presahujú malý kruh svojej komunity a služby a spoznávajú otázky a ťažkosti celej Spoločnosti, ako členky sa cítia aktívnymi a solidárnymi s celkom, čím posilňujú svoj vzťah k Spoločnosti a jej medzinárodný charakter.

Zhromaždenia sú nástrojom v službe premieňajúceho pôsobenia Ducha Svätého. Zo strany sestier si toto vyžaduje otvorenosť k snahe o obrátenie, otvorenosť v modlitbe, v dialógu, participácii a slobode. Zhromaždenia treba považovať za prechod Boha, za čas milosti, ktorý prináša nádej, oživuje a dodáva kyslík Spoločnosti. Bez toho by sa zhromaždenia zúžili len na sériu úkonov a formalít, ktoré je potrebné splniť každých šesť rokov, čo by neoprávňovalo ani čas, ani prostriedky vynaložené na zhromaždenia.

Š. 68 spresňuje zaujímavý detail, ktorý platí pre všetky tri druhy zhromaždení. Ide o voľby a hlasovania (ak vlastné právo neuvádza ináč): v tomto bode sa postupuje podľa kánonu 119, t. j. že je potrebná absolútna väčšina (porov. Lexikón Konštitúcií, s. 204).

2. Domáce zhromaždenie

U domácich zhromaždení v Konštitúciách je málo zmien. Najdôležitejšia zmena sa týka účasti seminárskych sestier na tomto zhromaždení (porov. K. 85c; 42b), toto nebolo v predchádzajúcich Konštitúciách z r. 1983. Ich účasť sa obmedzuje na právo vyjadriť sa. Keďže len začínajú svoju cestu v Spoločnosti, ich účasť na prijímaní rozhodnutí by nemusel byť objektívna. Môžu sa zúčastniť na domácom zhromaždení buď v komunite seminára, alebo miestnej komunity, alebo v komunite, kde si práve konajú apoštolskú stáž, a to podľa mienky direktorky a vizitátorky (porov. K. 85c).

Domáce zhromaždenie je veľmi dôležité pre Spoločnosť. Musia byť naň zvolané všetky sestry každej komunity, aj neprítomné. Ak sa niektorá sestra nemôže zúčastniť na zhromaždení svojej komunity, musí ísť do najbližšej komunity tam, kde je to možné (porov. K. 85c).

Záležitosti prejednávané na domácom zhromaždení môžu pochádzať z generálnej alebo provinciálnej správy a z reality

miestnej komunity. Z týchto troch rovín môžu byť predložené postuláty a návrhy na provinciálne zhromaždenie alebo vizitátorky s jej radou (porov. K. 85d).

3. Provinciálne zhromaždenie

K. 86a a b nalieha na tom, aby bežné provinciálne zhromaždenie bolo prípravou na generálne. Oba typy zhromaždení sa konajú každých šesť rokov. Provinciálne zhromaždenie sa musí skončiť v čase určenom generálnou predstavenou s jej radou (porov. K. 86c). Tak má provincia čas na zaslanie materiálov, ktoré budú slúžiť za podklad pre prípravu generálneho zhromaždenia. Provincie majú vždy možnosť konať mimoriadne zhromaždenie, keď to vizitátorka považuje za potrebné, so súhlasom generálnej predstavenej s jej radou. Isteže by to bolo vo výnimočných a veľmi dôležitých prípadoch. V realite sú mimoriadne provinciálne zhromaždenia veľmi zriedkavé.

K. 86b tvorí zmenu v porovnaní s K. 3.49 z Konštitúcií z r. 1983. Na provinciálnom zhromaždení predsedá teraz vizitátorka, a nie provinciálny direktor. Tu máme novú aplikáciu princípu subsidiarity a súlad zákonov s praxou. K. 86d zohľadňuje realitu Spoločnosti; medzi členky z úradu menuje vicevizitátorku a oblasťnú vedúcu. Použitie výrazu „sestry zodpovedné za formáciu“, ktorý nie je veľmi presný, zachytáva rôzne spôsoby existujúce v provinciách pri organizácii formácie a viac-menej veľký počet sestier zodpovedných za formáciu v každej etape. Texty Konštitúcií neuvádzajú ani počet, ani osoby zodpovedné za formáciu, ktoré sa môžu zúčastniť na provinciálnom zhromaždení ako členky z úradu.

K. 86d používa výrazy: sestry, ktoré majú právo „aktívneho“ a „pasívneho hlasu“. Lexikón na s. 196 jasne vysvetľuje tieto pojmy. Vizitátorka s radou môžu zvoliť metódu voľby delegátok na provinciálne zhromaždenie. Túto metódu zašle na schválenie generálnej predstavenej s jej radou. Čo sa týka spôsobov, pri výbere delegátok je dôležité usilovať sa o rovnováhu, aj čo do veku a rôznych služieb. Počet vybraných delegátok má byť aspoň taký, aký je počet členiek z úradu (porov. K. 86d). Môže byť aj väčší. Niektoré provincie pozývajú sestry ako poslucháčky.

K. 86e uvádza zoznam záležitostí, ktoré je potrebné riešiť na provinciálnom zhromaždení: voľbu delegátok a náhradníčok na

generálne zhromaždenie (podľa pomeru určeného v Š. 70); návrh mien na úrad generálnej radkyne. Provinciálne zhromaždenie študuje aj tému navrhovanú na generálne zhromaždenie, formuluje postuláty a návrhy, ktoré chce zaslať na generálne zhromaždenie, generálnej predstavenej alebo vizitátorke. Je isté, že provinciálne zhromaždenie je najvhodnejšou chvíľou a miestom pre štúdium záležitostí provincie. Š. 61b nám hovorí o jednej z týchto záležitostí: o príprave provinciálnych noriem. K. 86e na konci pripomína, že provinciálne zhromaždenie je *"konzultatívne, informatívne, ale nie legislatívne"*. Toto okrem iného znamená, že provinciálne zhromaždenie nemôže vnútiť svoje rozhodnutia provinciálnemu vedeniu. Ale je dobré, keď provinciálna autorita prevezme zodpovednosť za smernice a návrhy odhlasované zhromaždením, ak sa proti tomu nestavia nejaký dôležitý dôvod. Toto je základný princíp správy.

4. Generálne zhromaždenie

Predtým, ako sa pozrieme na najvýznamnejšie aspekty generálneho zhromaždenia a nepatrné zmeny, ktoré nastali v obnovených Konštitúciách z r. 2004, môžeme sa zahľadiť aspoň zhruba na dejiny generálnych zhromaždení v Spoločnosti.¹

*** Počiatky.** V Spoločnosti sa začalo hovoriť o zhromaždeniach v čase P. Bonneta (1711 - 1736). Vizitátorky sa schádzali každých šesť rokov v Ústrednom dome v Paríži, aby sa uznášali s generálnym predstaveným, generálnou predstavenou a s jej radou na potrebách Spoločnosti. Zúčastnili sa aj na voľbe generálnej predstavej. Nezabudnime, že v tom čase bolo len 14 provincií v Spoločnosti, vo Francúzsku a v Poľsku. Nemáme žiadnu zápisnicu z týchto zhromaždení, okrem veľmi stručnej zmienky, ktorá sa objavila v obežníku Matky Deleau /déló/ z 18. 4. 1792, kde hovorila o zákone zo 6. 4. 1792 rušiaci všetky rehoľné kongregácie vo Francúzsku.

Výraz „generálne zhromaždenia“ sa oficiálne objavil v Konštitúciách z r. 1954. Ale v tom období mali zhromaždenia len jednu funkciu, a to zvoliť generálnu predstavenú a generálnu radu.

¹ Mnohé citované údaje sú vyňaté z článku P. Michela LLORET, *«Zhromaždenia v Spoločnosti»*, *Ozveny Spoločnosti* (marec 1991), s. 97-104 vo fr. org.

Tak napríklad na Generálnom zhromaždení na Turíce r. 1956 bolo 46 vizitátoriek a znovu zvolili Matku Lepicard /ləpikár/ na ďalších šesť rokov; teda zhromaždenie malo len jeden cieľ.

Na generálnom zhromaždení v r. 1962 na Turíce sa začali veci meniť (prítomných 54 vizitátoriek). Bola zvolená Matka Guillemin. Bolo to obdobie prípravy a zahájenia II. vatikánskeho koncilu. Táto doba bola poznačená túžbou po obnove. Aby Spoločnosť mohla kráčať v línii Cirkvi, Matka Guillemin sa pustila do náročnej práce revízie v Spoločnosti. Sestry celého sveta boli konzultované v otázkach povolania, formácie, o zaktualizovaní Obyčajníka... Toto bolo akoby prípravou a plánovanie generálnych zhromaždení iným spôsobom.

*** Mimoriadne zhromaždenie r. 1968-1969.** Obnova všetkých kongregácií, ku ktorej boli vyzvané Cirkvou, sa mala realizovať podľa pokoncilového dokumentu *Perfectae Caritatis* a dokumentov *Ecclesiae Sanctae* (6. 8. 1966) a *Renovationis Causam* (6. 1. 1969). Generálni predstavení P. Slattery a Matka Guillemin zvolali toto zhromaždenie pre vypracovanie nových Konštitúcií. Posvätná kongregácia pre rehoľníkov a sekulárne inštitúty dala generálnemu zhromaždeniu právomoc zákonodarnej činnosti (vydávať zákony, stanoviť pravidlá). Preto sa po prvýkrát konali domáce zhromaždenia, po nich provinciálne zhromaždenia, ktoré poslali svoje delegátky na generálne zhromaždenie, kde mohli po prvýkrát predstaviť postuláty. Možno povedať, že od tej chvíle mali zhromaždenia približne takú istú štruktúru, akú poznáme v súčasnosti.

Zhromaždenie r. 1968-1969 bolo nazvané „mimoriadne“ kvôli obrovskej práci: bolo potrebné úplne preformulovať Konštitúcie z r. 1954 a prispôbiť ich smerniciam daným Cirkvou. Preto sa konali dve zasadania, jedno v r. 1968 a druhé v r. 1969.

*** Zhromaždenia z r. 1974 a z r. 1979-1980.** Tieto dve zhromaždenia boli kvalifikované ako «*bežné zhromaždenia s mimoriadnou úlohou*». GZ r. 1974 zvolal P. Richardson /ričárdson/ a Matka Chiron /širō/, GZ r. 1979-1980 zvolal P. Richardson a Matka Rogé /rožé/. Mali rovnaký zámer: pokračovať v revízii a vydaní nových Konštitúcií a Štatútov. Veľká udalosť, ktorá „korunovala“ túto etapu, bolo schválenie nových Konštitúcií Posvätenou kongregáciou pre rehoľníkov a sekulárne inštitúty dňa 2. februára 1983.

* **Bežné generálne zhromaždenia r. 1985 a r. 1991.** Tieto zhromaždenia zmenili smer a mali za úlohu zväziť realitu. GZ r. 1985 zvolal P. McCullen /má'kælen/ a Matka Rogé. Toto GZ muselo doplniť niektoré právnické body /Dodatky/. Vydanie Konštitúcií a Štatútov a zároveň vydanie nového Kódexu kánonického práva neumožnilo spresniť ich.

GZ r. 1991 zvolal P. McCullen a Matka Duzan /düzã/. GZ sa venovalo téme: *"DKL v dnešnom svete a pre dnešný svet"*. Toto GZ vydalo a pridalo ešte tri dodatky ku Konštitúciám a Štatútom; boli schválené Rímom 31. 8. 1991.

* **Generálne zhromaždenie r. 1997.** Po šiestykrát Spoločnosť konala ďalšie generálne zhromaždenie podľa Konštitúcií a Štatútov, ktoré zvolal a na ktorom predsedal P. Maloney a Matka Elizondo. Podobne ako predchádzajúce GZ, aj toto bolo hodné svojho mena: bola zastúpená celá Spoločnosť prostredníctvom členiek z úradu a delegátok. GZ malo najvyššiu autoritu pre zvolenie generálnej predstavenej, radkýň, pre zákonodarnú činnosť, keď to bolo potrebné v otázke Štatútov alebo dekrétov. Mohlo tiež upraviť články Konštitúcií, ak s tým súhlasili dve tretiny členiek GZ a keď to následne schválila Kongregácia pre Inštitúty zasväteného života a Spoločnosti apoštolského života.

Toto GZ z r. 1997 konalo „revíziu života“ pomocou témy: *„Inkultúrácia charizmy vo svete, ktorý sa mení“*, zvlášť skúmalo spoločný sesterský život a štýl života. Spomedzi návrhov jeden žiadal revíziu Konštitúcií vo svetle inkultúrácie a tento návrh bol schválený.

* **Generálne zhromaždenie r. 2003.** Podľa témy *"Revízia k oživeniu"* P. Maloney a Matka Elizondo pozvali celú Spoločnosť k revízii Konštitúcií vydaných v r. 1983. Výsledok zhromaždenia bol pozoruhodný: obnovené Konštitúcie podľa cirkevných smerníc, Kódexu kánonického práva z r. 1983, charizmy Zakladateľov a znamení čias. Boli schválené 25. marca 2004.

Tento historický prierez nám môže pomôcť lepšie pochopiť Konštitúcie, ktoré sa priamo vzťahujú na generálne zhromaždenie. Tento komentár niektorých článkov nenahrádza osobné čítanie.

Z celého dnešného článku, ktorý hovorí o generálnom zhromaždení, je potrebné zapamätať si nasledovné body:

Cieľ a okolnosti generálneho zhromaždenia: Cieľ nachádzame v K. 84a. Toto platí pre všetky zhromaždenia, my sme ho aplikovali na generálne. Zhromaždenie musí zväziť nedávnu minulosť, aby mohlo „zhodnotiť“ časové obdobie, ktoré ubehlo od posledného generálneho zhromaždenia. Ide o revíziu života Spoločnosti podľa dokumentu vydaného na obdobie medzi dvomi zhromaždeniami. Keď sme už nahliadli do nedávnej minulosti, je potrebné zahľadieť sa do budúcnosti.

"Podporiť vernosť vlastnej charizme a apoštolskú vitalitu" (K. 84a) v kontexte generálneho zhromaždenia znamená: rozlišovať aspekty života a povolania DKL, na ktoré treba naliehať, ktoré treba oživiť a pritom dbať na výzvy Cirkvi, na potreby chudobných, rôzne kultúrne prostredia, v ktorých žijú sestry, a na potreby Spoločnosti. Všetko toto sa má konať v duchu Evanjelia a podľa ducha našich Zakladateľov. Ako vidíte, zhromaždenie nemá ľahkú úlohu v rozpoznávaní Božej vôle.

Čo sa týka okolností (Kto zvoláva zhromaždenie? Ako často? Kde?...), v tom nenastali zmeny. Bežné generálne zhromaždenie zvoláva generálny predstavený so súhlasom generálnej predstavenej s jej radou (porov. K. 87a). Pre zvolanie bežného GZ okrem schválenia generálnej predstavenej s radou je potrebné konzultovať i všetky vizitátorky (porov. K. 87f).

Členky generálneho zhromaždenia. Konštitúcie a Štatúty z r. 1983 uvádzali zoznam členiek z úradu, ktoré sa zúčastňovali na zhromaždení. Obnovené K&Š z r. 2004 pridali: *"vicevizitátorky alebo ich zástupkyne, oblastné vedúce alebo ich zástupkyne, jedna sestra služobnica z kváziprovincie alebo jej zástupkyňa..."* (K. 87c). V dodatku č. 11 z GZ r. 1997 oblastné vedúce sa zúčastňovali na generálnom zhromaždení s právom vyjadriť sa. Dnes sú právnyimi členkami, tak ako vizitátorky. To isté platí pre vicevizitátorky (v súčasnosti v Spoločnosti nie je žiadna vicevizitátorka). Pre kváziprovinciu existuje nová štruktúra, má osobitné Štatúty uznané Konštitúciami a Štatútmi z r. 2004 (porov. Š. 47); jedna sestra služobnica bola pridaná do zoznamu členiek z úradu zhromaždenia. Čo sa týka delegátok na GZ: bola zaradená aj *"jedna sestra zvolená na zhromaždení kváziprovincie alebo jej náhradníčka"* (K. 87c). Tieto

dve doplnenia sa zdajú logické, ak zväžíme, že kváziprovincia je podobná hociktorej inej provincii Spoločnosti: jedna sestra služobníca sa zúčastňuje ako členka z úradu, pretože sestra, ktorá je vizitátorkou kváziprovincie (jedna generálna radkyňa) sa zúčastňuje na GZ ako členka z úradu; jedna sestra je delegátka, tak ako sa to robí v hociktorej inej provincii (porov. Š. 70).

Keď je už známy počet členiek z úradu a delegátok, Konštitúcie pridávajú, že: *"Počet delegátok musí byť aspoň taký, aký je počet členiek z úradu."* Toto nie je nové, ale ďalej nasleduje niečo nové: *„Keď je počet delegátok menší ako je počet členiek z úradu, generálna predstavená so svojou radou určí spôsob, ako doplniť požadovaný počet."* (K. 87c) Je to ďalší spôsob zdôraznenia tej istej myšlienky: demokratické zastúpenie na zhromaždení. Tým platí a máme o tom dôkaz: *"Generálne zhromaždenie predstavuje bezprostredne celú Spoločnosť."* (K. 87a).

Voľba generálnej predstavenej, generálnej asistentky a generálnych radkýň. Tak ako v predchádzajúcich K&Š z r. 1983, generálny predstavený kontroluje hlasovacie lístky a vyhlási meno generálnej predstavenej (porov. K. 87d). Pri voľbe asistentky a radkýň nastala malá zmena. Hlasovanie kontroluje generálna predstavená a vyhlasuje aj mená zvolených sestier, teda už to nie generálny predstavený (porov. K. 87d). Toto je krok k väčšej jasnosti v úlohe generálneho predstaveného a generálnej predstavenej.

III. NIEKOLKO OTÁZOK PRE UĽAHČENIE OSOBNÉJ A KOMUNITNEJ ÚVAHY (medzi komunitami alebo na provinciálnej rovine...)

- Porovnajte obnovené Konštitúcie s predchádzajúcimi z r. 1983. Všimnite si zmeny, ktoré nastali v článkoch zodpovedajúcich téme tohto pracovného listu.
- Vyzdvihnite body, ktoré vás oslovili z témy „Zhromaždenia“ v Konštitúciách alebo v tomto vysvetľujúcom liste.

- Nájdite vzťah medzi zásadami „účasti a spoluzodpovednosti“ vo všetkých troch druhoch zhromaždení.

IV. DOPLŇUJÚCE ČÍTANIE NA PREHLBENIE OBSAHU TOHTO 11. PRACOVNÉHO LISTU

* P. Michel LLORET, „*Zhromaždenia v Spoločnosti*“, Ozveny Spoločnosti (marec 1991) s. 97-104 vo fr. orig.

* Sestra Juana ELIZONDO, „*Zhromaždenia. Osobné a komunitné zaangažovanie*.“ Ozveny Spoločnosti (jún 1995) s. 201-207 vo fr. orig.

* Sestra Juana ELIZONDO, „*Sestra služobnica a zhromaždenia*“, Ozveny Spoločnosti (september-október 1995) s. 288-294 vo fr. orig.

* P. Fernando QUINTANO, „*Postoje, s akými žiť zhromaždenia*“ Ozveny Spoločnosti (september-október 1995) s. 295-298

P. Javier ÁLVAREZ,
generálny direktor
P. Fernando QUINTANTO, CM

Oporné body na mesačnú obnovu

Oslobodiť srdce od zlých pocitov

(porov. Mk 7)

"Človeka nemôže poškvrniť nič, čo vchádza doň zvonka, ale čo vychádza z človeka, to poškvrňuje človeka... Lebo zvnútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závišť, rúhanie, pýcha, hlúposť. Všetky tieto zlé vychádzajú zvnútra a poškvrňujú človeka.» (Mk 7 15, 21-23) Ľudské srdce potrebuje byť plné pocitov a citov. Nikto neznesie prázdne priestory. Ale tu ide o to, či sú dobré všetky pocity, ktoré prebývajú v našom srdci. Existujú v ňom zlé, ktoré je potrebné usilovať sa zničiť ich? Čo robiť? Ako ich rozpoznať? Ako ich nahradiť?... Dnes vás pozývam k úvahe nad touto vitálnou témou, ktorú nám predkladá Ježiš v 7. kapitole Markovho evanjelia a ktorú som prevzal do nadpisu úvahy na túto mesačnú obnovu.

Keď je niektorý pocit alebo sklon veľmi silný, voláme ho „vášeň“. Sú vášne dobré a iné sú zlé, podľa obsahu tohto pocitu. Pod vplyvom vášne duša sa zdá skôr ovládaná, pasívna voči sile vášne. Ak je táto vášeň dobrá, spôsobí radosť, pretože dodáva odvalu a pomáha ísť vpred. Ak je ale vášeň zlá, jej prvým účinkom je smútok. Toto potvrdil už filozof Spinoza: *"Zlé vášne nás oddeľujú od ostatných osôb, nevytvárajú priateľské zväzky, neprinášajú priateľstvo alebo šťastie; naopak, spôsobujú, že sa uzatvárame do seba, naplňujú nás smútkom, súperstvom voči druhým a pocitom hanby voči nám samým."*

POCITY, KTORÉ MÔŽEME POCIŤOVAŤ, ALEBO ZLÉ VÁŠNE

Pýcha, namyslenosť

Sv. Vincent venoval celú jednu konferenciu týmto pocitom /porov. Coste IX s. 672.../. Uznať dobré vlastnosti, dary, osobnú hodnotu je niečo dobré, nemá to nič spoločné s pýchou. Pýcha (ako

i jej odvodeniny) stavajú osobu na inú rovinu, do egoistického hnutia. V prvom zmysle slova a etymologickom význame je pýcha vždy niečo „diabolské“, t. j. oddeľuje a rozdeľuje. Ten, kto sa považuje za stred sveta, končí oddelením a odmietnutím ostatných. Tak nastáva rozdelenie. Narcizmus je nepriateľ empatie, priateľských zväzkov. Pýcha spôsobuje, že nevidíme veci také, aké sú, ale skôr vzhľadom k sebe. Nie je udivujúce, že keď niektorá osoba je plná pýchy, usiluje sa manipulovať tých, ktorí sú okolo nej. V evanjeliu sú pýcha a pokora dokonale opísané v podobenstve o mýtnikovi a farizejovi (porov. Lk 18, 9-14).

Rivalita, závisť (porov. Coste IX s. 698-712)

Zatvrdzuje srdce, pretože tento cit nehľadí na druhého, upriamuje sa na frustráciu, ktorú spôsobuje ten druhý. Dôvod závisť sa nachádza v neschopnosti prijať vlastné nedostatky: namiesto toho, aby osoba videla svoju núdzu ako motív dobrých vzťahov, upriami sa na problém, čo spôsobuje smútok. Prečo má ten druhý dar, ktorý ja nemám a rád by som mal? A tu sa usalaší závisť. Je to tajný činiteľ, ktorý je zdrojom mnohých udalostí. Je ako tieň. Prečo pohľad na dobro druhého nespôsobuje radosť? Pretože natoľko pláva v „egu“, že jeho pohľad nie je schopný zbadat' dobro a všetko, čo prináša: radosť, jas, účasť...

Vo Svätom písme príbeh Kaina a Ábela je nám dobrým príkladom tejto vášne (porov. Gen 4, 1-16). Aj v evanjeliu nachádzame mnohé príklady tohto smutného stavu, ako napr. v príbehu o márnotratnom synovi (porov. Lk 15, 11-32), alebo v podobenstve o robotníkoch, ktorí prišli pracovať ako poslední na vinicu (porov. Mt 20, 1-16). Ježišove slová v tomto podobenstve sú veľmi jasné: "*Či na mňa zazeráš preto, že som dobrý?*".

JEŽIŠ NÁS OSLOBODUJE OD ZLÝCH POCITOV

Keby sme analyzovali zlé pocity, rýchle by sme si uvedomili, že majú spoločného menovateľa: egoizmus, egocentrizmus, t. j. prehnaný sklon zameriavať sa na seba. Negatívne vášne tyranizujú a ničia osobu, dobré vášne ju posilňujú, zároveň jej dávajú veľkú slobodu, pretože centrom už nie je osoba, ale Boh. Ale *«kto ma vyslobodí z týchto ťažkých reťazí? »*, pýtal sa Pavol, keď bol vo väzení: Ježiš a jeho evanjelium. Ako prijímame evanjeliové hodnoty,

zlé pocity sa sťahujú a sme vyslobodení. Takto nastáva evanjelizácia srdca, ktorá je rovnako dôležitá ako evanjelizácia rozumu. Nikdy si netreba myslieť, že nie je potrebná. Keď sa zvnútorní v osobnej modlitbe nejaká hodnota, úryvok z evanjelia alebo vinčentská čnosť (napr. láska), potom sa objaví nový pohľad na vec natoľko, že osoba sa zmení: druhí už nie sú pre ňu súpermi, ale bratmi a sestrami, situácie už nie sú zdrojom neprekonateľných ťažkostí, ale príležitosťami k spoznaniu Božej vôle... To isté nastáva, keď sa necháme preniknúť osobou Ježiša Krista (v modlitbe): čo sa stane? Centrum osoby už nie je „ego“, ale Boh a jeho Kráľovstvo.

Podľa čoho možno rozoznať osobu, ktorá sa „narodí“ zhora pri stretnutí s evanjeliom, podľa slov samého Ježiša? (porov. Jn 3, 3). Na osobe sa prejavia niektoré vlastnosti, ako:

Úcta ku všetkým

Úctivá osoba vie, alebo skôr si uvedomuje, že každá ľudská bytosť je stvorená na Boží obraz, že je „chrámom Ducha Svätého“. Chápe, že každá osoba je posvätnou realitou ako sám Boh, nevypovedateľným, nepreskúmateľným tajomstvom, úplne odlišný od ostatných ľudí, je nesmierna a jedinečná bytosť. Podľa Sv. Vincenta je úcta kresťanská čnosť, ktorá spočíva v zakúšaní úcty a vážnosti voči všetkým (porov. Coste X s. 489-490). Úcta nás vedie k tomu, aby sme videli u druhých ich hodnoty, zásluhy a dobré vlastnosti, aby sme uznali nimi preukázané služby, rešpektovali ich názory a osoby milo prijímali. "*Chceme prijímať každú sestru ako Boží dar*", uvádza sa v dokumente na obdobie medzi dvomi zhromaždeniami z r. 1991, *Pri Jakubovej studni*, s. 12.

Hlboká pokora

Pokorný človek uznáva hodnoty a vlastnosti, ktoré vlastní, ale aj negatívnejšie aspekty svojej osoby. Podľa sv. Terézie pokora je pravda. Ale pokorný človek vie, že to, čo má, mu dal Boh, tak ako mu dal život a existenciu. Vie, že to nie je dôvod k honoseniu sa, ale skôr byť plným vďačnosti voči Bohu. Pokorný človek je vďačný voči Bohu a tým, ktorí sú s ním. Uvedomuje si, že v skutočnosti sám nemôže nič urobiť, ani povedať "*Ježiš je Pán*" bez milosti Ducha Svätého (porov. 1 Kor. 12, 3). Všetko sme dostali od Boha a naďalej od neho vo všetkom závisíme.

Trvalá radosť

Prečo je vnútorná radosť charakteristickou črtou osoby, ktorá žije podľa evanjelia? Pretože osoba, ktorá je v styku s Darcom života prijíma od neho silu a radosť. Toto môžeme vidieť na mnohých miestach Svätého písma. Môžem citovať aspoň niektoré: Lk 1, 46-55 ; Lk 15, 11-32 ; Lk 19, 1-10...

Radosť je z najpríznačnejších pocitov Svätého písma. Môžeme citovať odporúčanie sv. Pavla: "*Stále sa radujte*" (1 Sol 5,16). Ku koncu svojho života, vo väzení písal listy, akoby nám chcel zanechať svoj testament a v ňom to, na čom mu najviac záležalo: "*Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!... Pán je blízko. O nič nebudte ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaka prednášajte svoje žiadosti Bohu. A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi.*" (Flp 4, 4-7)

NA OSOBNÉ ROZJÍMANIE

- Úvaha nad textami Sv. písma: Mt 7, 1-23 a/alebo 1 Kor 13, 1-13
- Meditatívne čítanie konferencie sv. Vincenta o *Skrytej pýche* (15. 3. 1654, porov. Coste IX s. 672-681)

P. Javier ÁLVAREZ
generálny direktor

Stretnutie vizitátoriek

S

Stretnutie vizitátoriek
v Paríži, 8. – 28. mája 2006

Stretnutie vizitátoriek

Služba dcér kresťanskej lásky ľuďom postihnutých prírodnými katastrofami

Ú V O D

Minulý rok boli provincie dcér kresťanskej lásky mimoriadne zasiahnuté prírodnými katastrofami: tsunami v južnej Ázii, uragán Katrina v Louisiane (USA), uragán Stan v Strednej Amerike, ktorý zvlášť zdevastoval Guatemalu a Salvádor a krátko nato tropická búrka pustošila Honduras.

Každá vizitátorka z dotyčných provincií citeľne zakúsila nesmiernu biedu chudobných, ktorí z jedného dňa na druhý stratili všetko: rodiny, priateľov, obydlie, prácu... Zároveň pripomenuli množstvo urgentných služieb, ktoré konajú naše sestry v spolupráci s humanitárnymi organizáciami a miestnymi združeniami. Ich cieľom je byť čo najbližšie k postihnutému obyvateľstvu, aby im pomáhali v ich potrebách. Neodkladnosť spočíva v záchrane ľudí, zaistení potravín a stanov. Tri vizitátorky prejavili vďaku za veľkú reťaz medzinárodnej solidarity, ktorú im preukázala Spoločnosť modlitbou a deľbou.

Provincie južnej Indie, Indonézie a Thajska

Tsunami

Tragédia, ktorá otriasla svetom

26. decembra 2004 silné zemetrasenie na západnom pobreží severu Sumatry v Indonézii zapríčinilo vlny vysoké 40 stôp (1 stopa=0,3248 m), t. j. asi 13 m a ktoré narážali na pobrežie ázijských krajín, a tým i miest, kde žijú a pracujú sestry: južnú Indiu, Indonéziu a Thajsko.

Bolesť a utrpenie, údel ľudí, ktorí prežili katastrofu

Tsunami hlboko šokovalo tisíce ľudí, ktorí v jednom okamihu stratili všetko: rodinu, majetok, prácu, osobné doklady, bezpečnosť, duševný pokoj... Uprostred tejto tragédie je treba naučiť sa znovu nájsť dosť odvahy a začať vo všetkom od znova.

Rozhodnutie sestier

Juhoindická provincia sa rozhodla pomôcť všetkým, ktorí žijú v pobrežných zónach a predovšetkým všetkým najviac postihnutým dedinám. Sestry sústredili svoje úsilie na pomoc chudobným a nevyučeným rybárom, aby mohli začať rýchlo normálny život.

Indonézska provincia sa rozhodla pomáhať šiestim dedinám veľmi chudobnej oblasti, kde žijú početné rodiny malomocných.

Thajská provincia sa rozhodla pomáhať mjanmarským migrantom, ktorým bola preukazová slabá pomoc. Sestry šli aj do dedín, v ktorých žijú thajskí budhisti, mohamedáni a Cigáni kmeňa Moken. Ani tieto dediny vzdialené od najviac postihnutých turistických zón neboli zachytené medzinárodnou pomocou.

Spolupráca s ďalšími, i za hranicami

Sestry sa najskôr pustili do najnaliehavejšej prvej pomoci. Potom tri provincie poslali sestry, ktoré začali dlhodobú činnosť s miestnymi partnermi a zabezpečili projekty pre chudobných: vyučovanie, oprava domčekov...

Indické sestry spolupracujú s farskou radou pre podporu asi tridsiatich skupín, v každej z nich sú po tri rodiny rybárov. Každá skupina dostala motorovú loďku a rybárske náčinie, čím si mohli sami zaobstaráť základné živobytie a základné potreby. Potom pomáhali pri opravách domov, ktoré nahradia dočasné príbytky, zhotovené po tragédii.

Po roku týchto konkrétnych služieb indonézske sestry sa rozhodli zostať v dedinách, kde žijú malomocní. Spolupracujú s ďalšími rehoľnými inštitútmi a laickými dobrovoľníkmi, kresťanmi a nekresťanmi a chcú otvoriť malú kliniku na najurgentnejšie prípady. Spoločne pripravili plán stavby domov pre malomocných roľníkov, ktorí stratili všetko. Jeden zo spolupracovníkov sestier im povedal: *«Pre mňa je požehnaním pracovať s vami. Naučil som sa spolupracovať a predovšetkým rešpektovať a chápať inú kultúru, odlišnú od tej mojej.»*

Thajské sestry koordinujú s neziskovými organizáciami a sociálnymi strediskami. Niektorí členovia humanitných organizácií môžu plánovať finančnú pomoc pre ľudí postihnutých tsunami. V spolupráci s jednou mjanmarskou nadáciou organizujú pomoc rodinám mjanmarských obetí. Ďalší pracujú pre thajských budhistov, mohamedánom a Rómov kmeňa Moken, ktorí neboli zachytení humanitárnymi organizáciami. Roľníkom dodávajú stavebný materiál, aby si mohli pomáhať pri oprave a stavbe svojich domov. Jedného dňa im jeden budhista povedal: *«Vaša prítomnosť znamená mnoho pre nás. Podporili ste nás a dodali ste nám odvahu. Teraz máme dom a môžeme vyjsť z biedy. Ale neprestávajújte nás navštevovať.»*

Opisujeme tu niektoré svedectvá sestier, ktoré pracovali v teréne po tragédii:

- *«Ked' som pomáhala týmto postihnutým obyvateľom, veľmi ma oslovil ich hlboký duch viery a odvahy. Bolo to pre mňa pozvanie k väčšej pokore, disponibilite a mobilite.»*
- *«Spolupracovať s druhým, a tak uľahčovať najchudobnejším v ich biede, je pre mňa úžasnou skúsenosťou a dôkazom, že naša charizma je skutočne živá.»*
- *«Moja prítomnosť pri mjanmarských migrantoch mi pomohla rásť v súcite k migrantom. Spoznať hodnoty solidarity v srdci veriacich iných náboženstiev je veľmi hlbokou duchovnou skúsenosťou.»*

Tragédia tsunami inšpirovala obrovské hnutie súcitu a solidarity po celom svete. Spôsobila, že zo srdc tisícky ľudí všetkých rás a náboženstiev vyšlo to najlepšie.

s. Josefina ESTREMER,
 S. Rose KIDENGEAN,
 S. Anna SOEPRAPTIWI
 vizitátorky Provincií Thajsko, južná India, Indonézia

Provincia Saint Louis (USA)

Uragán „Katrina“

29. augusta 2005

Niekoľko dní pred katastrofou 29. augusta 2005 bolo americké obyvateľstvo upozornené na hroziaci uragán v štáte Louisiana, v jednom zo štátov v Provincii DKL Saint Louis. Dňa 29. augusta 2005 uragán *Katrina* zasiahol plnou silou juh Louisiany a pokračoval smerom k Mississipi, jeden zo štátov Provincie DKL Evansville. Katrina spustošila mnohé mestá týchto dvoch štátov.

Louisiana je štát na juhu USA, zo západu hraničí s Texasom, zo severu s Arkansasom, z východu s Mississipi a z juhu ju obmýva Mexický záliv. Hlavné mesto štátu je Baton Rouge. Katrina je jeden z najsilnejších uragánov, ktorý aký kedy zasiahol USA. Ponoril Louisianu do spúšťa, zúfalstva, donútil všetkých obyvateľov New Orleans evakuovať mesto.

Zdôrazňujem zvlášť situáciu v New Orleans. Sestry kresťanskej lásky z Emmitsburgu otvorili svoju prvú misiu v tomto meste v roku 1830. Po spojení tejto vetvy s našou Spoločnosťou v r. 1850 pokračovali dcéry kresťanskej lásky v službe chudobným v tomto hlavnom meste v dielach zameraných na školstvo, farskú pastoráciu, zdravotníctvo, sociálne služby... Poznali teda viaceré generácie obyvateľov New Orleans. V súčasnosti tu ešte žije 38 sestier. Pred uragánom mal New Orleans 500 000 obyvateľov, z toho 67% africko-amerického pôvodu. Mnohí z nich žijú pod prahom chudoby.

28. augusta meteorologická stanica predvídala čiastočné alebo úplné zničenie príbytkov a veľké škody, po ktorých malo byť mesto neobývateľné niekoľko týždňov. Primátor nariadil evakuáciu mesta. Sestry odišli spolu s množstvom ľudí. Ale asi 100 000 chudobných sa ocitli zablokovaní, pretože nemali prostriedky na prepravu. Desiatitisíce z nich sa utiekli do športového štadiónu Super Dome, aby tam čakali úpadok vody. Ale voda ešte viac vystúpila v tomto

sektore a vysídlení museli byť bezodkladne evakuovaní. V ten deň prostredníctvom médií celý svet spoznal tvár chudobných USA. Bolo spustošených 23 000 hektárov pôdy, zničených asi 300 000 domov, definitívne zatvorených 70 000 podnikov.

Na druhý deň hrádze vysoké štyri metre povolili a 80% mesta bolo zaplavené. Pred takou katastrofou sa provinciálna rada rozhodla nechať naše domy v Dallas, Waco, Austin a Texas pre staré a choré sestry a previesť najviac postihnuté do Saint Louis.

Viaceré z 52 sestier provincie, pochádzajúce z postihnutých oblastí, majú rodinných príslušníkov, ktorí stratili všetko: domy a majetok. Provincia okamžite poslala finančné prostriedky do katolíckych charitatívnych organizácií na naliehavú prvú pomoc a pre rodiny našich sestier.

Sestry v aktivite zostali v Bâton Rouge (asi 130 km od New Orleans), aby sa mohli vrátiť do New Orleans hneď ako to bude možné. Zatiaľ pracovali v pohotovostnej službe a v katolíckych dielach náhradného ubytovania. Ďalšie učili v školách, kde sa počet žiakov zdvojnásobil. Keď som sa vrátila do Bâton Rouge o dva týždne po katastrofe, žasla som nad obetavosťou a vynaliezavosťou týchto sestier, ktoré odpovedali na množstvo potrieb ľudí.

Podobne ako tisíce domov v New Orleans, aj naše domy boli pokryté bahnitou vodou vo výške 1,5–2,5 m. Všetko bolo splesnivené. Štyri domy už nie sú použiteľné, z ktorých dva sa úplne zrútili po páde 4-metrových stromov. Po vode plávali trosky, všetko sa podobalo na stavenisko. Z našich 22 vozidiel je 17 nepoužiteľných. Dve poschodia jedného ďalšieho nášho domu pre staršie sestry boli úplne zaplavené. Bolo zatvorených 35 kostolov a 26 škôl.

Zdravotnícke stredisko Panny múdrosti, ktoré nebolo zaplavené, obsadili požiarnici a záchranári. Sestra Marie-Jean, ktorá tam pracovala, sa pridala k záchranárom. Navštevuje chorých a pokúša sa zreorganizovať ošetrovanie chorých po domoch.

Arcibiskup ako dobrý pastier navštevuje obyvateľov spolu s dobrovoľníkmi. Spolu s rôznymi službami svojej diecézy rozhodol sa prideliť každý mesiac značnú sumu na pridelovanie naliehavej pomoci a potravín.

Sestra Juanita, riaditeľka Školy sv. Štefana, sa rozhodla znovu otvoriť školu (po katastrofe bola obsadená národnou strážou Portorika, aby tak zabránili plieneniu). Ľudia nemohli zaplatiť pre svoje deti školné; z toho dôvodu s. Juanita upozornila učiteľov a profesorov, že im nebude môcť vyplatiť celú mzdu. Napriek týmto ťažkostiam škola bola znovu otvorená koncom októbra asi pre 100 žiakov a čoskoro mala ďalších 300 nových zápisov.

Zdravotné stredisko bolo príliš poškodené, preto boli zriadené verejné zdravotnícke služby v náhradnej budove za mestom. Prijaté dary sme rozdelili na školy, zdravotné strediská a sociálne služby, kde pracujú naše sestry. Ľudia stále trpia, ale pokúšajú sa čeliť situácii. Asi milión ľudí je bez strechy nad hlavou. Sú ubytovaní v školských jedálňach, vo vestibuloch kostolov alebo pod stanmi. Celá krajina sa zmobilizovala a poskytla pomoc a dobrovoľníkov, ktorí prišli zo všetkých štátov USA na pomoc obetiam katastrofy.

Len jeden náš dom v New Orleans bol ušetrený a vyviazol s malými škodami. Keď už bol možný návrat, vrátilo sa sem 28 sestier; ďalšie išli do prenajatých bytov alebo niektoré našli ubytovanie v podstreší jedného kláštora klarisiek. Tieto sestry pomáhali ľuďom spisovať žiadosti na príspevok od Federálnej pomoci. Tisíccky ľudí sa pokúšali zdolať svoju núdzu. Všetci, či bohatí alebo chudobní, potrebujú potravu a prístrešie. Napriek ich hlbkej úzkosti sa usilujú navzájom sa povzbudzovať a podporovať.

V Arkansase jedna sestra slúži viac ako 50 000 evakuovaným obyvateľom. V Texase ďalšia sestra zaisťuje podobnú službu. Po takej rozsiahlej tragédii bude normalizácia života dlhá. Budú potrebné viaceré roky na opravy škôd vo výške 200 miliárd dolárov. Ďakujeme Provincii a celej Spoločnosti za oporu a modlitby.

s. Marie-Thérèse SEDGWICK
Vizitátorka provincie Saint Louis

Provincia Strednej Ameriky

Uragán Stan

3. – 5. októbra 2005

Po prechode uragánu Katrina v USA zasiahol uragán Stan juhovýchodné Mexiko a Strednú Ameriku, zloženú z krajín Guatemala, Salvador, Honduras, Nikaragua, Kostarika a Panama. Toto územie podlieha rôznym prírodným katastrofám, ako zemetrasenia, vulkanickým výbuchom, atmosférickým poklesom alebo tropickým búrkam. Provinciálny dom Stredoamerickej provincie DKL sa nachádza v Guatemale. Táto krajina má 12 miliónov obyvateľov, z ktorých 40% tvoria veľmi chudobní domorodci.

Najviac postihnutá krajina bola **Guatemala**. Začiatkom októbra 2005 sa prehnal uragán Stan a pustošil guatemalské pobrežie, zapríčinil vážne záplavy a zosuv bahnitej pôdy. Následky boli katastrofálne: bola spustošená tretina krajiny: viac ako 1500 mŕtvych, 1000 nezvestných pochovaných v zosuvoch nánosov v hrúbke 5-11 metrov, 10 000 domov zničených zosuvom pôdy, tisíce kilometrov poškodených ciest, asi tridsať mostov nepoužiteľných. Rieky sa vyliali z korýt a zaplavili domy a polia. Dediny boli odrezané od krajiny bez komunikačných prostriedkov. Táto katastrofa postihla asi 3 milióny obyvateľov.

Po takej katastrofe hlavné mesto nemohlo komunikovať s dedinami na náhorných plošinách a južnom pobreží, zvlášť s prístavom Jan José, kde pôsobia DKL. Podobne ako pri každej tragédii, najviac boli postihnutí chudobní. Južná oblasť bola vážne zasiahnutá a ťažko prístupná. Najurgentnejším problémom bol nedostatok potravín a pitnej vody. Bola potrebná ozajstná odvaha k prístupu do postihnutých zón a k doprave potravín a liekov pre ľudí, ktorí prežili túto katastrofu.

Sestry provinciálneho domu pripravovali každý deň jedlo a posielali ho do prístavu San José spolu s prikrývkami, oblečením, liekmi... pre postihnuté rodiny, ktoré stratili všetko. Všetky podniky zorganizovali zbierky, ktoré poslali do Červeného kríža, Charity, na biskupstvo v Guatemale a umožňovali prístup pomoci na juh krajiny.

Salvador tiež veľmi trpel. Juhovýchod krajiny bol úplne zaplavený. 70 000 osôb muselo byť evakuovaných. Cesty boli porušené, zvlášť pri Tepecoyo, kde sa nachádza jedna z našich komunít. Vláda zmobilizovala záchranné hliadky a dobrovoľnícke oddiely. Vďaka mnohým darom dobrodincov, jeden od Maltských rytierov a vďaka pohotovosti salvádorského obyvateľstva sestry pomáhali najchudobnejším a prinášali im potraviny a rôzny materiál (matrace, ošatenie...)

V Hondurase tropické búrky Gamma a Beta zapríčinili veľmi intenzívne dažde, ktoré donútili 1800 obyvateľov k evakuácii. Aj tu záplavy a zosuvy pôdy zapríčinili paniku obyvateľov, ktorí sa ešte nespamätali zo zemetrasenia v r. 2001. Desiatka dedín na juhu a západe zostali odrezané od krajiny. Vláda zmobilizovala všetkých obyvateľov k poskytnutiu potravín do najviac postihnutých zón.

Po prechode tohto uragánu a prvej pomoci situácia postihnutých obyvateľov kladie pred nás nové výzvy:

- nesklamať chudobných a naďalej dúfať v Božiu prozreteľnosť napriek všetkému,
- ako sa dostať k najnúdznejším, k tým, ktorým sa dostalo najmenej pozornosti zo strany vlády?

Ved' sám sv. Vincent nám hovorí: *«Máte povolanie, ktoré vás zaväzuje pomáhať všetkým ľuďom bez rozdielu, mužom, ženám, deťom a vôbec všetkým chudobným, ktorí vás potrebujú.»*

V tomto období sestry naďalej pokračujú v návštevách vdov, sirôt, postihnutých rodín, ktorí sa utiekli k príbuzným alebo priateľom. Povzbudzujú ich každý deň, dodávajú im odvahu a silu do nového života.

„Pohľadom viery vidia Krista v chudobných a chudobných v Kristovi. Slúžia mu v jeho trpiacich údoch „súcitne, jemne, srdečne, úctivo a oddane.“ (K. 10b)

„Sestry spolupracujú s inými ľuďmi lojálne, v duchu delby a praktizovaním hodnôt, o ktoré sa usiluje Spoločnosť.“ (Š. 9)

Napriek hrôze tak rozsiahlej prírodnej katastrofy ďakujeme Pánovi, že môžeme byť prítomné uprostred tohto obyvateľstva a slúžiť tým najnúdznejším. Ďakujeme celej Spoločnosti za solidaritu a všetkým provinciám za duchovnú, morálnu a finančnú oporu. Spoločne realizujeme 36. verš 25. kapitoly evanjelia sv. Matúša: *«Podťe požehnaní môjho Otca, lebo bol som nahý a priodeli ste ma; bol som hladný a dali ste mi jesť...»*. V mene chudobných provincie Strednej Ameriky vám ďakujeme.

s. Rosa Elvira GOMEZ
vizitátorka Provincie Stredná Amerika

S

Súčasné výzvy

Smerom k novému humanitárnemu poriadku

Nadnárodný pohyb osôb

Poznámky zachytené počas prednášky

Mark R. von Sternberg je advokátom komunitnej služby katolíckych charít arcibiskupstva New York. Sústredil sa na súdne spory imigrácie a odvolaní sa na Úrad migrácie. Od januára 1999 zaujal miesto asistenta na Právnickej fakulte Univerzity 'Pace', kde vyučuje všeobecné zákony o migrácii a relatívny zákon o utečencoch. Od augusta 2000 zabezpečuje aj miesto asistenta na Fakulte právnickej školy sv. Jána, kde sa zúčastňuje na vedení seminárov o právach v odbore imigrácie. Mark von Sternberg dostal doktorát práva na Právnickej fakulte Vanderbilt v r. 1973 a LL.M. (štúdium medzinárodného práva) na Právnickej fakulte Univerzity v New Yorku v r. 1984. Vyučuje na právnických školách a v odborných združeniach zameraných na migračné otázky. Píše veľa publikácií, zvlášť v oblasti zákonov týkajúcich sa štatútu utečencov a ľudských práv. Okrem iného je autorom nedávno vydanej príručky týkajúcej sa definície utečenca; táto definícia je aplikovaná v USA a v Kanade. V r. 2002 dostal Cenu združenia amerických advokátov špecializovaných v odbore imigrácie.

Ú V O D

V tomto príhovore chcem zdôrazniť politické a zákonné obmedzenia, ktoré sa týkajú nadnárodného pohybu osôb. Niektoré aspekty **zákonu o medzinárodnej ochrane** budú porovnané so **zákonom o právnom postavení utečenca**, ktorý je prehlásený v *Dohovore o právnom postavení utečenca z r. 1951* a v *Protokole o právnom postavení utečenca z r. 1967*. (**Dohoda o právnom postavení utečenca** bola podpísaná v Ženeve 28. júla 1951 po 2. svetovej vojne. OSN sa rozhodla umožniť utečencom získať právne postavenie, t. j. štatút, uznanie a medzinárodnú ochranu. *Dohoda*

o *právnom postavení utečenca*, často skráteno nazývaná « *Ženevská dohoda* » definuje spôsoby, podľa ktorých štát musí udeliť štatút utečenca osobám, ktoré oň žiadajú, ako i práva a povinnosti týchto osôb. V r. 1946 v Ženeve bola vytvorená Medzinárodná organizácia pre utečencov (IRO), ktorá predchádzala Vysoký komisariát OSN pre utečencov, založený v r. 1951. Nemáme si zamieňať *Dohodu o právnom postavení utečenca* (1951) so *Ženevskými dohodami* (1949), ktoré kodifikovali práva a povinnosti bývalých vojnových bojovníkov a civilov. *Dohoda z r. 1951* tvorí aj dnes najúplnejší zákon o právach utečencoch. Avšak *Dohoda* bola aplikovateľná len na utečencov spred 1. januára 1951. Vďaka ***Protokolu o právnom postavení utečenca***, podpísanom v r. 1967, toto obmedzenie už neexistuje a *Ženevská dohoda z r. 1951* je aplikovateľná aj na súčasných utečencov.

POLITICKÉ A ZÁKONNÉ OBMEDZENIE IMIGRÁCIE

Štáty kladú obmedzenia na nadnárodnú imigráciu. V prvom rade je potrebné rozlišovať medzi osobami, ktoré imigrujú dobrovoľne alebo nedobrovoľne. Medzinárodná politika sa zameriava viac na nútenú migráciu, nedobrovoľnú. Štáty majú veľkú moc vo fenoméne imigrácie.

1. Dobrovoľná migrácia

Zákon o medzinárodnej ochrane ponúka malú oporu osobám, ktoré migrujú dobrovoľne. Politika štátov k stálemu prijatiu migrantov je rozmanitá. Na medzinárodnom pracovnom trhu niektoré politiky podporujú imigráciu kompetentných osôb na škodu tých, ktorí nemajú odbornú kvalifikáciu.

2. Právomoc štátov v regulácii imigrácie a obavy, ktoré sa zrodili z globalizácie

V imigrácii štáty neaplikujú rovnaké obmedzenia, aké aplikujú v právach ich obyvateľom. Majú skoro neobmedzenú právomoc regulovať migračný príliv. Súčasný fenomén globalizácie podporuje voľný pohyb osôb a hmotných prostriedkov poza hranice. Z toho dôvodu sa zdá, že sa zoslabila dôležitosť národných a štátnych hraníc. Taký vývoj vyvoláva túžbu ochrániť sa. Preto štáty kladú veľké obmedzenia na nadnárodný pohyb osôb za hranice.

Globalizácia zvyšuje tiež útočište k pašeráckym sieťam v preprave migrantov. V súčasnosti je tento spôsob veľmi rozšírený a vzbudzuje mnoho otázok týkajúcich sa ľudských práv, vrátane otázok o neľudských podmienkach, v ktorých sú títo ľudia často prepravovaní.

3. «Plné» práva v praxi: neprípustní a vyhostení cudzinci

Existujú rôzne dôvody, pre ktoré nejaký štát považuje „ne – obyvateľov“ za osoby, ktoré nespĺňajú podmienky na prijatie v ich krajine, alebo určených na vyhostenie z krajiny. Štáty sa opierajú o motívy *verejného poriadku*, vrátane terorizmu a iných starostí o vnútornú bezpečnosť, alebo aj o vstup na územie, za účelom zamestnanosti bez získania primeraného dovolenia. Výber dôvodov k prijatiu alebo neprijatiu nejakej osoby, ba dokonca k jej vypovedaniu, zostáva mimoriadne v práve štátu a v takom prípade *Medzinárodné zvykové právo* nemôže skoro nič dodať.

Je potrebné rozlišovať tých, ktorí nie sú obyvateľmi, ktorí sa usilujú, aby dostali povolenie žiť v určitej krajine a medzi tými, ktorých štát vypovedal. Spravidla existuje väčšia ochrana pre tých, ktorí sú vypovedaní, ako pre tých prvých. Dokonca stáva sa, že osoby, ktoré majú právne povolenie mať stále sídlo, sú vypovedaní a musia nechať rodinných príslušníkov v tejto prijímajúcej krajine. Riziko vypovedania zostáva dovedy, kým im nie je udelené občianstvo.

OBMEDZENIA ŠTÁTNEJ PRÁVOMOCI V OBLASTI IMIGRÁCIE A PRAVIDLO „NEZASTAVENIA“

Existujú obmedzenia práv štátov pri obmedzovaní imigrácie, zvlášť *Medzinárodné pravidlo o nezastavení*.

1) Článok 33 *Dohody o právnom postavení utečencov* a článok 3 *Dohody proti mučeniu*

Štátna moc vstupuje do konfliktu so zákonom čl. 33 *Dohody o právnom postavení utečencov*, ktorá prehlasuje, že utečenec nemôže byť vypovedaný na hranice štátu vtedy, keď jeho život alebo sloboda sú ohrozené z dôvodov rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k nejakej spoločenskej skupine alebo pre politický názor. Tak isto *Medzinárodné zvykové právo* a čl. 3 *Dohody proti mučeniu*

zakazujú návrat každej osoby do štátu, kde sú oprávnené dôvody veriť, že táto osoba bude podriadená mučeniu. Štáty nesmú vypovedať cudzincov do krajín, kde vládne občianska vojna. Nezastavenie je povinný predpis *Medzinárodného zvykového práva*, ale spôsob interpretácie v jednotlivých krajinách sa mení.

2) Dopad nezastavenia a prekážky k vypovedaniu na hranicu

Právo nezastavenia je jedným z najstriktnejších práv, ktoré *Medzinárodné zvykové právo* udeľuje tým, ktorí utekajú zo svojej krajiny z obavy, že budú prenasledovaní alebo mučení. Hoci toto *Medzinárodné zvykové právo* neudeľuje cudzincom právo usadiť sa a žiadať azyl, obmedzuje absolútnu právomoc štátov. Štáty nemôžu vypovedať cudzincov bez toho, aby ich nepredvolali a nevypočuli dôvody, ktoré ich nútili k úteku, a takto musia posúdiť hodnovernosť ich obáv a strachu.

3) Okamžité vypovedanie a zákaz na mori

Pri čakaní na prvé pojednávanie žiadateľa sú zadržaní. Ak v priebehu prvého pojednania sú ich argumenty považované neodôvodnené alebo mylné, potom cudzinci môžu byť okamžite vypovedaní do krajiny, z ktorej prišli. Ak sú kritériá hodnovernosti uznané, cudzinci sú v záchytnom stredisku dovtedy, kým ich žiadosť o azyl je prijatá. Tento fenomén bol posilnený v súčasnom prostredí terorizmu.

Ďalšia ťažkosť sa týka žiadateľov o azyl, ktorí prichádzajú s falošnými dokumentmi. Taký čin oprávňuje uložiť penále v zmysle článku 31 *Dohody o právnom postavení utečencov*.

Iné problémy vznikli pri húfnom príchode žiadateľov o azyl po mori. Niektorí z nich boli prinútení repatriovať do ich pôvodnej krajiny. Nový zákon požaduje poznať podmienky, v ktorých sú žiadosti o právne postavenie utečencov uskutočňované.

4) Zdieľanie ťarchy a *Dohody o «tretích krajinách»*

Ako si môžu štáty pomôcť pri zdieľaní ťarchy pri prijímaní a návale migrantov v situáciách ich masívnych prílivov?

Schengenská dohoda (1985) medzi vládami niektorých európskych štátov a *Dublinská dohoda* (1990) určujú pre žiadateľov

o azyl, aby požiadali o azyl v štáte Európskej únie, s ktorým vstúpili do kontaktu ako prvým. Ale pred prijatím rozhodnutia je potrebné presvedčiť sa, že skutočne existuje „tretia krajina“, ktorá akceptuje prijať ho, čo zvyšuje ťažkosti pri vybavovaní. Tieto *Dohody* poukazujú na medzery a vzbudzujú nové starosti. Napriek tomu podobný systém vznikol medzi USA a Kanadou.

5) Obmedzenia v medzinárodnej ochrane

Z *Dohody o právnom postavení utečencov* plynie hlavný úžitok, a to právo na nezastavenie v krajine, kde vládne prenasledovanie alebo týranie. *Medzinárodné zvykové právo* zaručuje teda právo požiadať o azyl, ale nezaručuje, že tento azyl bude udelený. A keď je aj právne postavenie utečenca uznané, toto zvykové právo nedáva právo na občianstvo alebo na stále bydlisko. Dôsledkom toho je, že mnoho utečencov vo svete žije v utečeneckých táboroch a ich kritická situácia nemá „trvalé riešenie“.

HUMANITNÁ DIMENZIA PRÁVA NA NEZASTAVENIE

Táto kapitola hovorí o definícii utečenca v kontexte a obmedzeniach *Medzinárodnej ochrany* obsiahnutých v tejto definícii. Zároveň táto kapitola skúma úsilie, aby sa zaplnili nedostatky, ktoré vyplývajú z týchto obmedzení.

1) Obmedzenia definície utečenca v Ženevskej dohode o právnom postavení utečencov

Definícia utečenca v *Ženevskej dohode* vyžaduje, podobne ako definícia potrebná pri poskytovaní akejkoľvek pomoci, aby sme skonštatovali vážne nebezpečenstvo vzťahujúce sa na jednu z piatich oblastí *Dohody*, a to: rasa, náboženstvo, národnosť, príslušnosť k osobitnej spoločenskej skupine, politické presvedčenie. Sú opomenuté skutky justičného stíhania, podmienky všeobecného násillia, prírodné katastrofy, nebezpečenstvo čisto súkromné alebo osobné.

2) Dohoda o právnom postavení utečencov a ďalšie formy Medzinárodnej ochrany

Nové vzory *Medzinárodnej ochrany* rozširujú ponímanie utečenec a vylepšujú *Ženevskú dohodu o právnom postavení*

utečencov (1951). A tak *Dohoda Africkej únie* (bývalá *Organizácia africkej jednoty*) pridáva k definícii utečenca: « každá osoba, ktorá kvôli vonkajšiemu násiliu, cudzej nadvláde alebo udalostiam narušujúcim verejný poriadok... je donútená opustiť svoje obvyklé bydlisko a hľadá útočisko v inej krajine, ktorej má národnosť». *Kartagenská dohoda* rozširuje definíciu utečenca z *Dohody o právnom postavení utečenca* zohľadňujúc hrozby ako situácie všeobecného násillia alebo masívne porušovanie ľudských práv. Tieto dva nové vzory zohľadňujú ochranu skupiny ľudí.

Generálne zhromaždenie OSN rozšírilo mandát Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a začlenilo nové kategórie osôb, ktoré si zasluhujú medzinárodnú ochranu. Vysoký komisár zaviedol predpis *Dočasného útočiska*, a tak zaistil väčšiu pružnosť v medzinárodnej ochrane.

Dohoda proti mučeniu a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach posilňujú charakter povinnosti pre štáty, aby zaisťovali najzákladnejšie ľudské práva.

3) Úsilie nájsť riešenie pre „nevyhostenie“ založené na porušovaní nepopierateľných ľudských právach

Keď niekto, kto nie je obyvateľom krajiny, vyjadrí strach, obavu, aká nie je uvedená v definícii o utečencoch, niektoré európske štáty spresnili riešenie „nevyhostenia“, ktoré z humanitných dôvodov dáva osobe možnosť zostať.

V USA je aplikované právo, ktoré sa pokúša nájsť liek na „nenavrátene“, založené na porušovaní ľudských práv a zákonoch vojny, ktorá prebieha v krajine pôvodu.

Nové opatrenia o *Štatúte dočasnej ochrany* kodifikujú bežné opatrenie *Dočasnej ochrany*. Avšak tento *štatút* je ešte neuspokojivý, pretože neprináša takú istú ochranu, ktorá je ponúknutá v rámci bežného opatrenia *Dočasnej ochrany*.

4) Vplyv Ochrany ľudských práv na vývoj definície utečencov

Zákon o štatúte utečencov sa vyvíja k smere vzoru *Absolútnej ochrany ľudských práv*. Definícia utečencov zohľadňuje nový charakteristický znak: sociálnu skupinu. Každá skupina, ktorej existencia je ohrozená, môže požiadať o ochranu, hoci jej vláda

nechce pomôcť. Uznáva sa, že porušovanie ľudských práv v krajine pôvodu osoby môže určiť závažnosť nebezpečenstva a potrebu ochrany.

Objavujú sa vzory ochrany, aj keď osoby nemajú postavenie utečenca, zvlášť v nových Smerniciach OSN o sťahujúcom sa obyvateľstve v rámci krajiny.

IDEÁL KREŠŤANSKEJ LÁSKY A NOVÝ HUMANITNÝ PORIADOK:

Medzinárodná ochrana pre sťahujúcich sa následkom prírodných alebo ekonomických katastrof.

Jedným z obmedzení *práva medzinárodnej ochrany* bolo môcť emigrovať po prírodnej alebo ekonomickej katastrofe. Po katastrofe zapríčinennej tsunami sa hovorí, že opustiť dom po prírodnej alebo ekonomickej katastrofe musí dať prístup k právu na medzinárodnú ochranu.

1) Právo na humanitnú pomoc a ideál charitatívnej pomoci

Právo na humanitnú pomoc je uznané ako aspekt *zákona o vojne a Ženevských dohôd* podpísaných v r. 1949 (z dejinnej stránky sú tieto Ženevské dohody z r. 1949 rozvinutím prvej a stručnej Dohody z r. 1864, ktorá poznačila oficiálny zrod *Medzinárodného humanitného práva* vďaka iniciatíve Henricha Dunana).

Právo na humanitnú pomoc vládnych a neziskových organizácií bolo určené za „nový medzinárodný humanitný poriadok“. Prispieť na pomoc v núdzi je humanitný úkon, ak sú zachované pravidlá neutrality a nestrannosti Medzinárodného výboru Červeného kríža. Toto právo je odrazom etickej normy, pochádzajúcej z ideálu kresťanskej lásky praktizovanej vo veľkých náboženstvách.

2) Zákon o vojne a právo na humanitnú pomoc

Prvým cieľom *Zákona o vojne* je zaručiť rešpektovanie ľudských práv počas nepriateľského obdobia. *Právo na humanitnú pomoc* si vyžaduje, aby štáty zachovávali počas nepriateľstva „základné ľudské princípy“ voči osobám nezapojeným do konfliktu.

Tieto *Ženevské dohody* (1949) obsahujú smernice o spôsobe poskytovania humanitnej pomoci počas medzinárodných konfliktov a občianskych vojen.

V r. 1977 boli podpísané 2 dodatkové protokoly k *Ženevským dohodám* týkajúcich sa ochrany obetí: prvý počas medzi medzinárodných konfliktov, druhý počas občianskych vojen, ktoré si vyžadujú prechod transportov vezúcich humanitnú pomoc, keď je ohrozené prežitie obyvateľstva.

3) Humanitná pomoc a prírodné katastrofy

Rozhodnutie 46/182 z valného zhromaždenia OSN umožňuje aplikovať *humanitnú pomoc* na situácie prírodných katastrof a ďalších naliehavých situácií. Štáty musia uľahčiť prácu vládnych a nevládných organizácií tak, že dajú k dispozícii humanitnú pomoc susedným štátom. Medzinárodný výbor Červeného kríža je „*strážcom medzinárodného humanitného práva*“. Jeho vedúcim kódom je vydávať smernice, ktoré sú potrebné pri zaisťovaní pomoci obetiam katastrof. *Humanitná pomoc* je «základný humanitný princíp platný pre všetkých obyvateľov všetkých krajín». Členovia medzinárodného spoločenstva uznávajú povinnosť poskytovať humanitnú pomoc „všade, kde je to potrebné“. Preto tí, ktorí prinášajú humanitnú pomoc, musia mať prístup k obyvateľstvu v núdzi. Štát, ktorý odmieta povolenie k poskytnutiu pomoci k vysídlenému obyvateľstvu, zneužíva svoju právomoc.

Podľa *Základných princípov o práve na humanitnú pomoc*, štáty majú povinnosť ochraňovať práva vysídlencom z dôvodu katastrof v ich krajine: právo na potravu, pitnú vodu, ošatenie, ubytovanie, lekársku pomoc, hygienické zariadenia, ochranu proti krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu. A keďže štáty majú povinnosť ochraňovať tieto práva, kompetentné služby, OSN môže prijať všetky nutné opatrenia, vrátane donútenia, v prípade vážneho utrpenia obyvateľstva. Opatrenia môžu byť prijaté, i keď bolo bez platného odôvodnenia odmietnuté povolenie rozdať humanitnú pomoc. Tieto *Základné princípy* tvoria významný pokrok v porovnaní s predchádzajúcimi vzormi *medzinárodnej ochrany*.

4) Dopad vývoja v práve na humanitnú pomoc podľa Zákona o utečencoch

Má toto *právo na humanitnú pomoc* dopad na postavenie utečencov, ktorí utekajú zo svojich krajín, pretože im táto humanitná pomoc nebola ponúknutá, alebo štát ju použil na iné ciele?

Skupiny, ktoré utekajú po prírodnej katastrofe, musia byť schopné dokázať, že sú utečenci v zmysle poňatia *Ženevskej dohody z r. 1951*. Nejde tu o otázku, či skupina je predmetom diskriminačnej politiky, ale či sa uzná tejto skupine, že jedno z jej práv bolo porušené. Analýza spočíva v skúmaní, či ľudské práva jednotlivcov alebo skupín neboli rešpektované štátom. Odňatie ľudských práv môže byť považované za „prenasledovanie“ podľa ponímania *Dohody*. Je to v tomto prípade dostačujúci motív pre získanie postavenia utečencov? Medzinárodné inštitúcie jasne zaradili vysídľencov v ich vlastnej krajine za ľudí, ktorí potrebujú zvláštnu ochranu.

Z á v e r

Môžeme teda konštatovať vývoj a rozšírenie *práva týkajúceho sa medzinárodnej ochrany* ako odpovede na nové situácie. Medzinárodný zákon kladie povinnosť štátom zaistiť ochranu každej osobe v tiesni.

Avšak *Zákon o postavení utečencov (Ženevská dohoda z r. 1951)* má medzery, napríklad nie je vyriešená otázka obetí prírodných katastrof, ktoré sa vysídľujú v ich krajine. Čo by sa mohlo stať, keby sa tieto osoby hromadne vysídľili k medzinárodnej hranici? Bola by im udelená ochrana ako utečencom? Aj keď tieto osoby neboli terčom „prenasledovateľa“, vedeli by sme spoznať ich potrebu medzinárodnej ochrany vzhľadom k prírodným katastrofám, proti ktorým nemohli nič podniknúť?

Mark R. von STERNBERG
Advokát služby katolíckych charít arcibiskupstva New York

Skúsenosť Limsry Pin, Kambodžského migranta

Limsry Pin, stály pracovník Kambodžskej katolíckej misie, Francúz kambodžského pôvodu, je ženatý, otec šiestich detí. Do Francúzska prišiel v júli 1982 a žiadal o azyl. V tomto článku nám predstaví svoju životnú dráhu: utečenecký tábor v Thajsku, stretnutie s kresťanstvom, prijatie krstu, až po zodpovednú službu v Katolíckej cirkvi vo Francúzsku.

Poznámky zachytené počas jeho svedectva

Exodus do neznámeho miesta

V januári 1979 padol režim červených Kmérov a začal iný režim: Kampučská ľudová republika (RPK), ktorú nastolil Vietnam. Určitý počet vládných činiteľov, ktorí prežili masaker Kmérov, prijalo spoluprácu s touto novou vládou. Ja som odmietol toto riešenie a začal som vyrábať a predávať alkohol vyrobený z palmového cukru, aby som tak mohol užiť svoju rodinu.

Začiatkom r. 1981 sa stala situácia kritickejšou. Intelektuáli, ktorí pracovali a aj ktorí nepracovali pre vládu, ľudia, ktorí nemali v oblube režim, začali opúšťať krajinu a utiekali sa k táborem v Thajsku. Aj ja som sa rozhodol odísť so svojou rodinou. Po 36 hodinách cesty vlakom sme došli do Battambang, kambodžského mesta na hraniciach s Thajskom. Počas cesty sme stratili našu 14-mesačnú dcérku. Začali sme sa pýtať: nie je smrť nášho dieťaťa znamením nebezpečenstva, ktoré nás čaká? Nebolo by dobré zachrániť život našich ďalších dvoch detí? Máme pokračovať v ceste alebo sa vrátiť späť?

Po mesiaci, počas ktorého sme prechádzali riskantnými etapami, sme došli všetci štyria do utečeneckého tábora v Thajsku. Kresťania tu pripravili katechézu, na ktorej sa zúčastnila aj moja žena.

Po roku sme mali príležitosť odísť do Francúzska. 5. júla 1982 sme došli na letisko Roissy /ruasi/ spolu s niekoľkými ďalšími utečencami. Potom sme prechádzali viacerými azylovými strediskami, až sme došli do Bourges /burž/.

Stretnutie s kresťanskou vierou

Jedného dňa na konci kurzu francúzštiny moja žena sa opýtala profesora, čo treba robiť, aby mohla pokračovať v katechéze. Jedna rehoľníčka z farnosti a ďalšia mladá žena prišli za nami. Na ich žiadosť som sa rozhodol, že im budem prekladať na katechetických stretnutiach. Ale pre mňa bolo veľmi ťažké prekladať slová, ktoré neexistovali v našom jazyku, ako: Boh, evanjelium, Najsvätejšia Trojica... Niekedy som nerozumel, keď katechétka povedala: *Bože, vyslobod' nás od zla; Bože, Stvoriteľ neba a zeme*,... Veľa som sa zhováral s katechétkou, aby som lepšie pochopil evanjeliá. Začal som ich čítať a klásť veľa otázok... O niekoľko mesiacov nás prišiel navštíviť bývalý misionár v Kambodži. Veľmi som sa potešil, keď som počul v našej reči vysvetľovať slová a vety z evanjelia!

Na jeseň r. 1982 sa mal ukončiť dátum pobytu v tomto útulku – azylovom stredisku. Aby sme však mohli dostať byt, boli potrebné tri mzdové listy. A na živobytie rodiny boli potrebné finančné zdroje. Bez práce, bez finančných zdrojov, bez strechy nad hlavou... som si kládol tisíc otázok: Prečo som sem prišiel? Čo môžem robiť? Znovu som uvažoval nad svojou krajinou a nad rodinou, ktorá tam zostala a mi chýbala. O dva mesiace mi jeden Kambodžan našiel prácu v továrni. Pre mňa to bola obrovská úľava!

S kambodžskými kresťanmi

V r. 1983 som sa zúčastnil na stretnutiach s kambodžskými kresťanmi. Tieto stretnutia zorganizovala BPAC (*Bureau de la Promotion Apostolat parmi les Cambodgiens – Podporná apoštolská kancelária pre Kambodžanov*), pod vedením Mgr. Yvesa Ramousse /ramus/, apoštolského vikára v Phnom Penh. Spolu s nimi som „ochutnával“ kresťanstvo. Solidarita a nezištnosť sú dve slová, ktoré sa ma najviac dotkli. Po roku sme boli my so ženou a naše deti pokrstení vo farnosti Sv. Pavla v Bourges počas veľkonočnej vigílie.

Následne som sa zaangažoval ako podpredseda v združení Kambodžanov v Cher /šer/. Spolu s ďalšími som pomáhal zdarma

novoprišlým Kambodžanom vo Francúzsku. Ale isté osoby, ktoré zabezpečovali prijatie za odmenu, ma obvinili, že som zradca kmérskeho národa, pretože som sa stal kresťanom. Našťastie združenie ma podržalo.

V r. 1987 som prišiel do Paríža, do 19. obvodu a zúčastnil som sa na vysielaniach pre Katolícku cirkev v Kambodži. Tu spolu s ďalšími som prekladal do kmérštiny katechetické knihy a žalmy, ako aj dvojjazyčný misál pre Kambodžanov roztrúsených po svete.

V r. 1990 spolu s kambodžskými kresťanmi žijúcimi v Parížskej oblasti sme zabezpečili raz za mesiac a na veľké kambodžské sviatky sv. omše, po nich posedenie. Táto iniciatíva pokračuje až doteraz.

Duchovná správa kambodžských kresťanov

Keď sa začala Kambodža pomaly otvárať, začali sa do nej vracat' bývalí misionári. So súhlasom Katolíckej cirkvi v Kambodži a vo Francúzsku sme vytvorili Katolícku misiu pre Kambodžanov, ktorá má dva ciele:

1. Podporovať začlenenie sa kambodžských kresťanov do miestnej cirkvi a francúzskej spoločnosti; zároveň pomáhať im zachovať si ich korene, im vlastné hodnoty a identitu.
2. Učiť najmladšiu generáciu materskú reč, aby mohli komunikovať s dospelými, ktorí neovládajú dobre francúzštinu.

Táto misia umožňuje kambodžským kresťanom nachádzať vieru, pritom si zachovať svoju kultúru a náboženský kontext poznačený budhizmom a prispôbiť sa kultúre krajiny, ktorá ich prijíma a miestnym kresťanským komunitám.

Spojenie s kambodžskou kresťanskou komunitou

Vo Francúzsku je mnoho utečencov z Kambodže (asi 70.000) a mnohí už získali francúzsku národnosť. Avšak počet kresťanov nepresahuje 3.000, väčšina z nich nadobudla základy kresťanskej viery v táboroch v Thajsku. Jedným z dôvodov, pre ktorý rodičia budhistického vyznania si priali kresťanský krst pre svoje deti, bola ich túžba lepšie sa zaradiť do nového spoločenského, väčšinou katolíckeho prostredia. Jedno kambodžské porekadlo hovorí: *«Keď vojdeme do rieky, riadime sa podľa zákrut toku; keď ideme do niektorej krajiny, riadime sa jej zvykmi.»*

Kambodžským kresťanom, ktorí nemajú veľké kontakty s kambodžským kresťanským spoločenstvom, je ťažké začleniť sa do života svojej farnosti. *«Mnohí kambodžskí kresťania sú príliš izolovaní, ich vzťahy s farnosťou skoro neexistujú.»*, skonštatoval Mgr Lesouëf, apoštolský prefekt z Kompong Cham (Kambodža). Noví kambodžskí kresťania musia byť teda sprevádzaní kambodžskou komunitou nielen vo viere, ale aj v ich kultúre, v budhistickom náboženstve. Obrátenie nie je len premena presvedčení, život podľa nových morálnych hodnôt, ale aj nový spôsob postavenia zoči-voči druhým. Vzťahy s ďalšími kresťanskými Kambodžanmi sú posilou: *«Keď je niektorá osoba veľmi osamotená, je šťastná, keď môže z času na čas stretnúť priateľku/priateľa – Kmérku a kresťanku.»*

Evanjelizácia novopokrstených Kambodžanov

V rámci pastorácie kresťanov alebo nekresťanov, ktorí chcú poznať alebo lepšie poznať kresťanské náboženstvo, rýchle sa ocitáme pred veľmi zložitým problémom: je potrebné začať dialóg, ale dialóg je ťažký kvôli poslucháčom, ktorí nehovoria tou istou rečou a neodvolávajú sa na ten istý kultúrny svet. V takých podmienkach to isté slovo môže mať mnoho odlišných významov. Niektoré slovo nemusí existovať v jazyku toho druhého.

Podám tu jeden príklad, ktorý názorne ukazuje potrebu pastorácie pre Kmérov. Rozumový obzor Kmérov je preniknutý kultúrou animistickou, a zároveň hinduistickou a budhistickou /teravada/. Kmér uznáva existenciu nadprirodzených a mýtických bytostí. Animizmus ho vedie k existencii množstva božstiev. Hinduizmus ho spája s mytológiou bohov a bohýň, vyvíjajúc sa často vo veľmi antropologicko-morfologickom kontexte. Budhizmus /teravada/ nepopiera Boha, ale sa oň zaujíma: Boh alebo božské bytosti sú menšie ako Budha, ktorý svojim osvietením prešiel do iného sveta. Ako priblížiť pojem Boha kresťanov v takomto chápaní a aké slová vybrať na jeho označenie?

V poslednom vydaní Ekumenického Svätého písma náš kresťanský jazyk čerpal v registre brahmanského náboženstva. Aby sa však vyhlo nejasnosti, je potrebné vytvoriť nové slová medzi kresťanským a budhistickým chápaním. Je potrebné učiť kambodžských kresťanov nový kresťanský slovník Kmérov, aby ho mohli dať spoznať svojim krajanom? Mgr Ramousse povedal: *«V Cirkvi sú katechumeni znamením pre ich etnické spoločenstvo, hoci je to*

často za cenu „pohoršenia“, pretože ich obviňujú, že sa stali zradcami národa a rasy. Dávajú najavo, že Kmér sa môže stať kresťanom a nezaprieť pri tom svoju kultúru. Pohoršenie sa zmierni obetavosťou, ktorou svedčia svojim krajanom.»

Jazykové ťažkosti sú neopomenuteľné pri vytrvalosti kresťanov. Keď sa hovorí o Bohu, je potrebné rozlišovať, čo má v ich kultúre boží aspekt. Je to dlhá a ťažká metóda, ale má výhodu, že umožňuje katechumenovi uvažovať do hĺbky.

Duchovne sprevádzať kmérske katechumenov znamená poznať ich spôsob myslenia, ich náboženstvo a kultúru. Ináč nemôže nastať spojenie medzi vierou a životom, a viera sa ohraničí len na poznatky, na akumuláciu poznatkov, ktoré nebudú mať vplyv na život.

Zväzky s Cirkvou v Kambodži

Podobne ako všetci migranti, aj Kméri žijúci vo Francúzsku myslia často na svoju krajinu a svoje rodiny, od ktorých sú oddelení už dlhú dobu. Ako utečenci vo Francúzsku nemajú právo vrátiť sa do svojej krajiny. Vedia však vynájsť prostriedky, ako sa znovu stretnúť so svojou rodinou a priateľmi. Keď sa tam vracajú, pomáhajú pri budovaní škôl, pagod... Tí, ktorí sú kresťania, idú do kostola, nadväzujú kontakty s kňazmi, ktorých poznali vo Francúzsku... Od r. 1993 sa Katolícka cirkev rozvinula, je viac „kmérska“ čo do jazyka a liturgie: *«Keď som sa vrátil do Kambodže, išiel som na sv. omšu, bol som trochu dezorientovaný, ani Otčenáš som nemohol recitovať bez pomoci knihy, nebol to ten istý, čo som poznal.»*

Inkultúrácia

Mgr. E. Destombes /détomb/ apoštolský vikár v Phnom Penhe, po návrate zo Synody ázijských cirkví v Ríme v r. 1998 sa vyjadril v Bulletinu kambožskej katolíckej misie vo Francúzsku takto: *«Tri hlavné slová zhŕňajú obsah tejto synody: inkultúrácia, dialóg s náboženstvami a miesto Cirkvi v súčasnej spoločnosti»*. K inkultúracii dodal: *«Cirkev sa usiluje prispôbiť kmérskej kultúre... Ale aby mala Katolícka cirkev v Kambodži kmérsky „vzhlad“, k tomu sa musia vyjadriť kmérski kresťania.»*

Preto napríklad počas Synody v Kambodži v r. 1999 uvažovalo 120 kambožských katolíkov o téme inkultúrácie, zvlášť o Spomienke na všetkých verných zosnulých. Niektorí hovorili, že

tento sviatok si pripomínali 2. novembra. Iní to robili podobne ako ich budhistickí priatelia a susedia, počas 15 tradičných dní. Po prehíbení úvahy nad evanjeliom o svadbe v Káne, kde sa hovorí, že Ježiš zázračne premenil vodu na víno, čím poukázal svojim učeníkom, že nemení nič na ich miestnych zvykoch, ale prispôsobuje svoje učenie zvykom, dialóg v malých skupinách umožnil vyzdvihnúť spojenie medzi kambodžským sviatkom *Pchum Ben* a Spomienkou na zosnulých v Katolíckej cirkvi. Každý rok od 1. – 15. dňa mesiaca *fotrabet* (tohto roku od 19. 9. – 3. 10.), kedy ubúda z mesiaca majú Kméri zvyk sláviť *Pchum Ben*. Všetci sa zúčastňujú na tejto slávnosti z úcty k svojim starým rodičom a rodičom. Katolíci sú vďační svojim starým rodičom a rodičom, či už sú živí alebo zomrelí. Spomienka na zomrelých je im príležitosťou prejaviť svoju vieru v zmŕtvychvstalého Ježiša Krista. Modlitbou k zomrelým ich prosia, aby sa za nich prihovárali u Ježiša.

„Kambodžskí budhisti veria, že ich predkovia, rodičia, starí rodičia... ktorí zhrešili a zostúpili do podsvetia, sa vracajú na zem počas dní Pchum Ben, aby prijali potravu od svojich detí prostredníctvom bonzov (budhistických mníchov). Kambodžskí katolíci neveria, že by mŕtvi mohli požívať potravu, ale slávia ich „Pchum Ben“ so zvykmi a kultúrou Kambodže. Prinášame potravu do kostola, aby sme slávili bezhraničnú lásku Božiu a odpustenie všetkých vo veľkej Božej rodine. Kambodžskí katolíci môžu sláviť každý rok Pchum Ben tak, ako to robia budhisti, ale musia pochopiť, že význam sa zmenil.»

Spolupráca kambodžských katolíkov vo Francúzsku na prekladoch katolíckej literatúry v kmérštine

Francúzsky kňaz a špirituál vo veľkom seminári v Kambodži, P. Bruno Cosme /kozmi/, v r. 1999 napísal list kresťanskej kmérskej komunite vo Francúzsku: *«Hľadám jednu alebo viacero osôb, ktorí by boli Kméri a zároveň katolíci, dobre hovoriaci francúzsky, aby mi pomohli pri prekladoch cirkevných textov, životopisov svätých, úvah, článkov Katechizmu Katolíckej cirkvi alebo koncilových dokumentov... pre seminaristov a kresťanskú komunitu. Toto by umožnilo každému seminaristovi mať dokument v kmérštine. Okrem Svätého písma neexistuje žiadny dokument v kmérštine...»*

Po tejto prosbe desiatka kmérskeho katolíkov sa rozhodla pomôcť cirkvi v Kambodži zaistením prekladov. Vytvorili sme dve

komisie pre preklady a čítanie textov, pretože *«tento druh práce nemôže byť výsledkom individuálnej práce; prekladať je umenie! »* Preklady musia rešpektovať civilizáciu a kultúru dotyčnej krajiny. Vízia vecí je odlišná u každej civilizácii, zvlášť v oblasti náboženstva.

Prekladateľská práca nemá za cieľ len pomôcť Katolíckej cirkvi v Kambodži. Pomáha prekladateľom a korektorom vyjadriť ich vieru s presnosťou podľa kmérskej kultúry. Kambodžania, ktorí boli pokrstení vo Francúzsku, poznajú bežné ťažkosti migrantov napr. pri zaradení sa do života farnosti. Ako katechumeni boli pekne prijímaní, v deň svojho krstu stali sa „hviezdami“, ale potom často upadnú do určitej anonymity a tu nastáva problém ich vytrvalosti.

Voči Katolíckej cirkvi Kambodže je táto prekladateľská práca jednak povinnosťou, ale z druhej strany aj príležitosťou, ako žiť a oživovať našu katolícku vieru, ktorú žijeme tu, vo Francúzsku.

Život kambodžských kresťanských komunít

V Paríži, Marseille, v Lyone kmérski kresťania sa schádzajú každý mesiac na slávenie Eucharistie, po nej je posedenie pri jedle.

Štvrťročný bilingválny bulletin umožňuje vytvárať spojenie medzi rôznymi kambodžskými kresťanskými komunitami, medzi izolovanými kméorskými katolíckymi a oboznamovať sa so správami o Katolíckej cirkvi v Kambodži. Od r. 1996 Národná pastoračná rada sa schádza raz za rok. Sú v nej zástupcovia jednotlivých komunít, aby hovorili o situácii, rôznych otázkach a prehĺbili tému roka. V r. 1999 sme uvažovali o kresťanskom význame Jubilea 2000 a skonštatovali sme nasledovné: *«Ázijčania sa nemôžu riadiť podľa gregoriánskeho kalendára, vzťah k cyklickému času podľa tradičnej budhistickej vízie je odlišný od nášho, ktorý je lineárny. Toto spoznanie nie je zbytočné.»* Každé leto duchovná správa organizuje týždeň prázdnin pre Kambodžanov z celého Francúzska, či už kresťanov, alebo nekresťanov, mladých, alebo dospelých: uvoľnenie, kontakt s prírodou, generačné stretnutia, spoznávanie Francúzska, formácia.

Limsry PIN
Stály pracovník Kambodžskej katolíckej misie

A

**Aktuality
z provincií**

S. Evelyne Franc, generálna predstavená
a s. Blanca Libia Tamayo, generálna radkyňa

Návšteva troch provincií Antíl: Portoriko – Santo Domingo - Kuba

30. júna – 8. júla 2006

Portoriko, Kuba a Santo Domingo tvoria súčasť Antíl, ktoré vytvárajú skupinu ostrovov v Karibskom mori; ďalej z juhu leží Južná Amerika, z juhozápadu Stredná Amerika a zo severozápadu USA. Súostrovie vytvára kruhový oblúk dlhý 3500 km, počnúc Kubou, rozprestierajúcou sa na juhu od Floridy, až po holandský ostrovček Aruba pri Venezuele. Rozlišujeme dve časti:

* Veľké Antily, do ktorých patrí: Kuba, Haiti, Dominikánska republika, Portoriko a Jamajka. Predstavujú 9/10 rozlohy a celkového obyvateľstva celých Antíl.

* Malé Antily sú vytvorené z reťazca ostrovčekov vulkanického alebo vápencového pôvodu, do ktorých patrí aj časť Portorika.

1. júla 2006 prišli do Portorika s. Evelyne Franc a s. Blanca Libia Tamayo. Po tejto prvej návšteve odleteli do Santo Dominga, neskôr na Kubu.

V každej z týchto provincií sa naša generálna predstavená stretla postupne s provinciálnymi radami, potom so sestrami služobnicami. S. Evelyne si vypočula ich skúsenosti, ich radosti a ťažkosti a potom vo svojich príhovoroch pripomenula základy autority, spôsob jej vykonávania a prostriedky, ktoré im môžu pomôcť v ich službe. Často sa odvolávala na Konštitúcie a na texty

Zakladateľov. Okrem iného citovala jednu zo známych viet Matky Guillemin, kde pripomína, že poslaním sestier služobníc je v prvom rade spájať komunitu s Bohom. Toto si vyžaduje od sestry služobnice, aby bola zaodetá duchom Krista Služobníka, nasledovaním Panny Márie, Služobnice.

Pri stretnutiach so sestrami s. Evelyne hovorila o spoločných črtách osobnosti a života viery dvoch dcér kresťanskej lásky: sv. Kataríny Labouré a s. Zuzany Guillemin. Tento rok si pripomínáme dvesto a sto rokov od ich narodenia. Tieto dve sestry nás pozývajú, aby sme boli stále viac v tomto zranenom svete ženami „expertkami na komúniu“. Naša Matka nám pomohla uvažovať o našej osobnej zodpovednosti, o úlohe stále viac žiť podľa nášho povolania služobníc chudobných, aby sme sa tak stávali pre chudobných „listom napísaným samým Bohom“ (porov. 2 Kor 3, 2). Provincia sa tak každým dňom obnoví v horlivosti a eláne. Vyzdvihla viaceré úlohy a výzvy súčasného sveta a povzbudila nás hľadať nové a angažujúce sa odpovede na ne. Dôrazne nás povzbudzovala čo najlepšie žiť nášho špecifického ducha, prehlbovať obnovené Konštitúcie, pôsobiť v pastorácii mládeže a odovzdať novým generáciám lásku k službe chudobným, otvoriť sa voči medzinárodnej dimenzii Spoločnosti.

V **Portoriku** s. Evelyne a s. Blanka Libia navštívili nemocnicu Ustavičnej pomoci a Rezidenciu sv. Lujzy pre staré a choré sestry. Tu im s. Evelyne povedala, že ich modlitby a obety sú aktívnou účasťou na živote Spoločnosti.

V **Santo Domingu**, Domov „Znovu sa narodiť“ s. Evelyne sa stretla s problematickou mládežou. Jedno 14-ročné dievča hovorilo zo svojho života: *«Pred príchodom do tohto domova som zle zaobchádzala so svojou matkou a stále som sa s ňou hádala. Tu som si uvedomila moje správanie a postupne som sa naučila rešpektovať druhých. Teraz si vážim svoju matku a naše vzťahy sa zmenili. Domov mi pomohol stať sa lepšou.»* Potom s. Evelyne navštívila komunitu „Sv. Lujzy“, hostovský dom pre stretnutia a duchovné cvičenia. V ďalšom dome „Ruža“ sa stretla s deťmi postihnutými na AIDS. Dve zamestnankyne hovorili o svojej radosi, že môžu pracovať pri deťoch a túto prácu považujú za službu. Robia ju s nadšením spolu so sestrami, aby tak boli *«otcami a matkami, ktorí im chýbajú»*. Napokon s. Evelyne navštívila prvý dom dcér kresťanskej lásky založený v Dominikánskej republike: Domov

„Duarte“ pre chudobné deti a dielo „Margita Naseau“ v jednej okrajovej štvrti.

Na **Kube** s. Evelyne sa s radosťou zúčastnila na poslaní do misie jednej seminárskej sestry. Potom navštívila dom pre postihnutých „Zlatý vek“, dom pre malomocných „Kútik“. Naša Matka obdivovala službu sestier pri týchto trpiacich ľuďoch, ktorí sú opustení vládnucim politickým režimom.

Pred svojím odchodom do Paríža spolu so s. Blankou Líbiou sestra Evelyne poďakovala za srdečnú pohostinnosť sestier. Vzdávame vďaky Bohu za jeho prechod medzi nami prostredníctvom návštevy našej Matky.

Skupina sestier

S. Evelyne Franc, generálna predstavená
a s. Julma Neo, generálna radkyňa

Návšteva Thajskej provincie

22. – 30. júla 2006

22. júla 2006 s. Evelyne spolu so s. Julmou Neo prišli do Thajskej provincie na návštevu troch krajín, ktoré do nej patria: Kambodža, Laos a Thajsko. Sestry ich radostne privítali a spoločne slávili úvodnú Eucharistiu. Po nej sa zišla provinciálna rada na svojom zasadaní a predstavila našej generálnej predstavenej reality provincie. Po schôdzke s. Evelyne išla do sociálneho strediska, kde prichádzajú mohamedánski a thajskí rodičia so svojimi deťmi. Týmto prvým stretnutím vstúpila do prostredia koexistencie viacerých náboženstiev, v ktorom žijú a pracujú sestry každý deň.

V Kambodži

V Phnom Penh boli sestry Evelyne, Julma a Jozefína Estremera, vizitátorka, prijaté sestrami viacerých komunít hlavného mesta a mesta Battanbangu. Obe oblasti a celá diecéza patria medzi najchudobnejšie v krajine. Po rokoch násilia komunistickým režimom Kambodža ešte stále bojuje o svoj rozvoj. Naša Matka spoznala službu sestier pri najchudobnejších: osoby ubytované v dočasnom útulku, robotníčky továrne, ktoré žijú v biednych bytoch. Potom odišla do Takeo, kde sestry vedú jedinú nemocnicu štátu zameranú na očné choroby. Táto klinika za pomoci cudzineckých lekárov ponúka formáciu pre kambodžské zdravotné sestry a lekárov. Na konci formačného cyklu sú posielaní do dedín na ošetrovanie očných chorôb. V tejto štátnej nemocnici sestry čoskoro začnú vyživovací program na pediatrickom oddelení.

V Laose

Tu s. Evelyne mohla zakúsiť existenciu Katolíckej cirkvi, ktorá je menšinová. Ranná Eucharistia slávená vo farskom kostole vo Vientiane, návšteva u Mgr. Kamsee, stretnutie so starcami, mládežou a ženami, ktorým slúžia naše sestry: toto prináša krátky prehľad života tejto malej kresťanskej komunity, ktorá sa pokúša zachovať si svoj dynamizmus uprostred komunistickej krajiny. V Laose je povolená činnosť Cirkvi len v kostoloch.

V Thajsku

Návšteva dvoch komunít **na juhu** krajiny poskytuje ďalšiu skúsenosť zo služby chudobným. V Ronphibun sestry vedú odbornú školu pre mladých mohamedánov a budhistov. Starajú sa o zabezpečovanie ubytovania pre starcov z leprozória a pre telesne postihnutých ľudí v rámci programu založeného na spoločnom živote. V Phattulungu sestry vedú školu pre deti a dom pre starcov. Deti a učitelia milo privítali s. Evelyne, po ňom sa rozprúdil srdečný dialóg so sestrami. S. Evelyne naliehala na dôležitosť bytia v porovnaní s konaním. Tento bod zaznieval ako výzva: *«Služba deťom a malomocným musí byť radosťou, ktorá nemá nič spoločné s úspechom, ale musí to byť duchovná skúsenosť prežívaná srdcom, ktoré je jednoduché, pokorné a milujúce. Táto skúsenosť má pretrvávajúť celý život.»*

27. júla s. Evelyne odišla na **sever** krajiny do veľmi chudobnej oblasti. V Maesot, na hraniciach Thajska s Mjanmarskom (bývalá Barma), sestry konajú neoceniteľnú prácu pri migrantoch, mjanmarských utečencoch a pri obyvateľoch horského kmeňa (Karen z Mjanmarska). Tu sa s. Evelyne stretla s osobami, ktoré prežili otravu kadmium. Navštívila:

- chatrč, kde sa stretávajú mohamedánske deti z ulice,
- zdravotnícke stredisko pre thajské a mjanmarské deti,
- utečenecký mjanmarský tábor, kde sa nachádza nemocnica postavená jednou mjanmarskou lekárkou. Stavba tejto budovy je dôkazom heroického úsilia Mjanmarčanov voči ich rodákovi, napriek obmedzeným finančným zdrojom. Tisíce utečencov ešte žije v takýchto táboroch.

Po návrate do Bangkoku ich privítali sestry provincie na sviečkovej procesii na počesť Panny Márie. Potom sestra Evelyne

so s. Julmou sa stretli so sestrami krajiny, sestrami služobnicami, formátorkami a napokon s mladými sestrami. Napokon navštívili Hospic sv. Kláry, kde pracuje jedna dcéra kresťanskej lásky a kde ošetrojú ľudí postihnutých na AIDS v posledných štádiách choroby. Na záver dňa sestry pripravili rekreačný večierok.

Posledný deň bol stretnutím vincentských spoločenstiev Thajska v provinciálnom dome na Eucharistii a slávnostnom obede. Na záver sa konalo ešte zasadanie provinciálnej rady. Tradičný thajský obrad rozlúčky a prania šťastia ukončili túto návštevu. Všetci zakúšali radosť a nádej.

s. Violeta CECILIO
dcéra kresťanskej lásky

**Stretnutie s účastníčkami
„Medziprovinciálnych vincentských štúdií“
(CEME)
v Salamanke**

3. – 7. augusta 2006

Tohtoročný kurz Vincentských štúdií v Salamanke bol poctený návštevou generálnej predstavej s. Evelyne Franc. Koordinačná komisia ju pozvala v auguste 2004 na niekoľkodňovú návštevu. Jej kladná odpoveď sa konkretizovala tento rok.

3. augusta 2006 prišli do Salamanky generálna predstavená s. Evelyne, generálna radkyňa s. Rosa Maria Miro a vizitátorka Madridskej provincie sv. Vincenta s. Mária del Carmen Zaballos. Na kurze sa zúčastnilo 150 sestier. Všetky sa zišli vo veľkom dome, aby tak privítali návštevníčky. Pripomenulo nám to radosť z prvých sestier, keď mali medzi sebou sv. Lujzu počas konferencií sv. Vincenta. Na tomto našom stretnutí boli prítomní i P. Sanz – provinciálny direktor, P. Otero, vizitátor a P. Sanchez Mallo, zodpovedný direktor za CEME.

Počas 5-tich dní sme mohli zakúsiť prítomnosť a jednoduchosť s. Evelyne a s. Rosy Márie. Ich spôsob bytia nám pripomenul postoj Ježiša, ktorý povedal, že neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť.

Návšteva mesta Salamanka

Je neodmysliteľné nevyužiť príležitosť, a nedať spoznať s. Evelyne salamanský kraj na juhozápade pri Castille a Leone. Keď vstúpite do Salamanky, plné historických pamiatok, svedkov múdrosti predkov, hneď sa stretnete s kultúrou a poznaním. Toto hovorí i jedno príslovie: „Kto sa chce vzdelávať, nech ide do Salamanky.“ S. Mária del Carmen preto naprogramovala návštevu

mesta na záver dňa, keď sa slnečné lúče odrážajú od kameňa kultúrnej pamiatky Villamayor. Návštevníčky obdivovali veľké námestie, katedrálu, domy z ulít, kostol sv. Štefana a univerzitu. Spoločne oslavovali Pána za krásu salamanských pamiatok. Tieto architektonické poklady spievajú na slávu Boha a dôstojnosť človeka.

Prechádzka po meste, sviežosť rieky Tormès, kontakt s prírodou a umením, ako i informácie o meste podané niekoľkými sestrami Salamanky, prispeli s. Evelyne k spoznaniu dôležitosti tohto pekného mesta v dejinách Španielska a sveta. S. Evelyne prejavila osobitný záujem o tieto poznatky, čo zvlášť vyzdvihol sprievodca.

Návšteva mesta „Cité Rodrigo“

Západne od Salamanky sa dvíha nádherné „Cité Rodrigo“. Podvečer 5. augusta návštevníčky odišli spoznať toto mesto Španielska, ktoré bolo kedysi rímskym mestom Mirobriga. Tohto roku v katedrále tejto diecézy na salamanskej pôde sa konala výstava o „ľudských pokoleniach“, nazvaná „Kyrios 2006“. Vďaka pokladom Katolíckej cirkvi v Castille a Leone možno meditovať o rôznych aspektoch kresťanského poslania: na tento rok zvolili 5 tém: „Podľa Sv. písma“, „Vtelenie, detstvo a skrytý život Ježiša“, „Verejný život Ježiša“, „Veľkonočné tajomstvo“ a „Eschatológia“.

V „Cité Rodrigo“ bolo naprogramované popoludňajšie stretnutie vizitátoriek španielskych provincií a niektorých radkýň s našou generálnou prestavenou. Mestská rada bola oboznámená s touto návštevou a spolu so sprievodcom čakali na návštevníčky. Všetci obdivovali vystavené umelecké diela kresťanstva. Vedúca komisia výstavy dokonca oznámila túto udalosť v miestnej tlači: *«Sestra Evelyne Franc, 4662. návštevník 5. augusta a 132141. návštevník od zahájenia výstavy v mesiaci júni t. r.»*. Jej prechod mestom zostane teda zapísaný v análoch miestnej cirkvi Castille a Leonu.

Potom naše návštevníčky navštívili komunitu v Cité Rodrigo“ a stretli sa so sestrami. Kedysi tu boli dva domy, jeden v službe azylu – nemocnica pre nevyliciteľne chorých, druhý dom bol v službe škôl a ubytovne mládeže „Panny Márie zázračnej medaily“. Počas viac ako 100 rokov sestry svedčili o Božej láske

k chudobným. V súčasnosti sa tieto dve komunity spojili do nového diela v službe starým ľuďom v Domova dôchodcov (bývalý azyl) a v pastorácii vidieka. Pracujú v spolupráci s členmi AIC a Združenia zázračnej medaily.

V dome Vincentských štúdií

6. augusta tu mala naša Matka konferenciu na tému "*Súčasná formácia*". Zúčastnilo sa na nej 300 sestier (150 účastníčok kurzu a sestry provincií Gijon, Madrid-sv. Vincent, medziprovinciálneho seminára, sestry misionárky, ktoré prišli z Avily a sestry z okolitých domov).

Naša Matka začala svoj príhovor jednoducho, úryvkom z evanjelia toho dňa, Premenenia Pána a vyzdvihla slová Petra na hore Tábor: "*Rabbi, dobre je nám tu...!*" Skoro v dokonalej španielčine nám rozvinula nasledujúce body:

- dôležitosť formácie podľa Zakladateľov
- potreba stálej formácie podľa Konštitúcií
- formácia ako celoživotná úloha
- oživenie nášho povolania cestou vpred.

Po konferencii sa nadviazal veľmi živý rozhovor na tému: miestna komunita: miesto formácie, rozhovorov, deľby, komunitných revízií, prekážky vo formácii. Následne dve sestry predstavili audiovizuálne pásmo: "*Dcéry kresťanskej lásky v Španielsku: 1790-2006*". Dopoludnie sme ukončili slávnostnou Eucharistiou.

Popoludňajší program obsahoval debatu za „okrúhlym stolom“ o prežitých skúsenostiach:

- z misie pri migrantoch v jednom azylovom stredisku
- osobná skúsenosť jednej chorej sestry
- služba bezdomovcom
- pastoračná práca s osobitným zameraním na rodiny s chorými deťmi
- z misie v mohamedánskom prostredí v Maroku.

Po tejto deľbe nasledovali mnohé otázky viacerých sestier o narastajúcej migrácii v Španielsku.

Návšteva v Alba de Tormès

Večer 7. augusta, po prednáške našej generálnej radkyne o "*Duchovných a apoštolských dynamikách povolania*", odišli na púť

do Alba de Tormès s. Evelyne, s. Rosa Maria a tri vizitátorky provincií Madrid sv. Vincent, Gijón a San Sebastián. Alba de Tormès je mesto, v ktorom zomrela sv. Terézia z Avily. Vďaka získanému povoleniu sestry mohli vstúpiť do kláštora Zvestovania Panny Márie a mohli sa pomodliť pri hrobe sv. Terézie.

Potom navštívili kostol sv. Jána, poklad umenia a viery, najvýznačnejšia vzorka architektúry románskeho a mudéjarskeho štýlu (spojenie románskeho a maurského umenia). V interiéri kostola sa nachádza významné umelecké dielo predstavujúce 12 apoštolov s Ježišom, vyryté v mnohofarebnom žulovom kameni, datované z roku 1200. je to skutočný šperk románskeho sochárstva.

Na záver dňa sestry navštívili Dom „Panny Márie zázračnej medaily“ a komunitu starších a chorých sestier. Pre ne bola táto návšteva akoby prameňom čerstvej vody uprostred každodennej monotónnosti a oživujúcim dychom k väčšej vernosti. Ale bolo nutné rozlúčiť sa. Staré sestry srdečne ďakovali sestre Evelyne a prisľúbili jej modlitby: *"Stále sa budeme za vás modliť a budeme kráčať po stopách viery, ktoré ste nám zanechali."*

8. augusta ráno po Eucharistii aj sestry kurzu prejavili s. Evelyne vďačnosť za to, že prijala pozvanie. Jej prítomnosť a slová nás povzbudili pokračovať po ceste za Kristom s nadšením a dôverou. Matka Evelyne odišla potom do Valladolidu, kde ju čakali sestry mesta a okolia v Dome „Labouré“ na stretnutí s témou o formácii. Tu ju s radosťou privítali provinciálna rada, sestra Elizondo a sestry provincie San Sebastián.

Na záver popoludnia naša Matka spolu so s. Rosou Máriou odcestovali do Paríža. Ešte raz sme im vďačné za tieto spoločné prežité dni.

s. Maria Angeles INFANTE
dcéra kresťanskej lásky

Krakovská provincia

Medziprovinciálne stretnutie vizitátoriek a formátoriek slovanských krajín

V dňoch od **17. – 20. augusta 2006** na podnet generálnej radkyne pre slovanské krajiny s. Žofie Daniščákovej sa zišli v provinciálnom dome v Krakove vizitátorky, radkyne pre formáciu a formátorky troch provincií Poľska, Slovenska, Slovinska a Albánskej oblasti. Po tomto stretnutí nasledovalo v dňoch 21.-22. augusta ďalšie pre sestry služobnice Krakovskej provincie. Sestra Marlène Rosa, generálna radkyňa pre portugalský jazyk, bola pozvaná, aby sa s nami podelila o svoje skúsenosti formátorky.

Heslom prvého stretnutia bolo odporúčanie sv. Lujzy de Marillac: *«Pán od vás žiada veľkú jednotu a trpezlivosť s vašimi sestrami v duchu pokory, jednoduchosti a lásky.»*

Toto stretnutie bolo príležitosťou k delbe našich skúseností z formácie, našich radostí a ťažkostí. Viedlo nás to k uvedomeniu si reality dnešnej mládeže (rodinné a iné ťažkosti...), sestry vyzdvihli potrebu ľudskej formácie, duchovnej formácie pre rozvinutie ducha viery, apoštolskej formácie pre nadobudnutie odvahy svedectva v sekularizovanom svete a k osvojeniu si presvedčení, ktoré zjednocujú obetovanie sa Bohu.

Sestra Marlène nám pomáhala uvažovať o nasledujúcich bodoch:

- o situácii mládeže, ich rodinného prostredia, aby sme toto zohľadňovali v jednotlivých etapách ich formácie;
- naše vlastné reakcie voči realitám dnešnej mládeže;
- obdobia kríz v zasvätenom živote – vedieť ich prežívať ako výzvy Boha znovu sa zamerať na Neho.

21.-22. augusta: s. Marlène odpovedala na otázky sestier služobníc a naliehala na ťažkosti týkajúce sa zvlášť spoluzodpovednosti, subsidiarity a komunikácie so sestrami a ponímania týchto pojmov podľa našich Konštitúcií.

Na záver týchto dvoch stretnutí sestry išli na púť:

- po stopách pápeža Jána Pavla II.: do svätyne Božieho milosrdenstva v Łagiewnikach (Krakov) a do svätyne Matky Božej na Zebrzydowskej kalvárii.
- do koncentračného tábora do Osviečima - Birkenau.

Tieto dve stretnutia boli veľmi obohacujúce, umožnili nám lepšie sa navzájom poznať, konštatovať, že odlišnosť nie je prekážkou v jednote, ale prostriedkom posilnenia vzájomných vzťahov a obdivu nekonečných variant prítomnosti Pána v srdciach našich sestier.

Napokon v dňoch 22.-27. augusta s. Žofia a s. Marlène sa stretli so sestrami služobnicami Chelminskej provincie na prehĺbenie niektorých konkrétnejších otázok.

s. Anna BRZEK
dopisovateľka Ozvien

4. medziprovinciálne stretnutie sestier, ktoré žijú v malých komunitách v ľudovom prostredí

Na 4. medziprovinciálnom stretnutí sestier žijúcich v malých komunitách v ľudovom prostredí posledný týždeň februára 2006 sa zišlo v Curitiba 91 sestier zastupujúcich 6 provincií Brazílie. Provincia Curitiba pripravila program tohto stretnutia: delba skúseností zo života a realít našich komunít; úvaha o úlohách do budúcnosti: „Ako obhajovať chudobných a zmeniť nespravodlivé štruktúry?“

Provincia Curitiba je jedným z miest, kde začala pôsobiť Spoločnosť v Brazílii. Počas slávnosti so symbolmi modrého vreca dcér kresťanskej lásky a plameňa sviece sme nechali v nás zaznievať slová sv. Vincenta: *«Drahé dcéry, chodte slúžiť chudobným, najchudobnejším, všade.»* Ďakovali sme Bohu za plán lásky sv. Vincenta a sv. Lujzy a za sestry, ktoré vzbudili potrebu malých komunít v ľudovom prostredí. Prosili sme ho, aby sme mohli pokračovať po tejto ceste hľadania Božej vôle, upierať zrak do budúcnosti vedené naším špecifickým duchom, spolupracovať s ďalšími ľuďmi a odvážiť sa konať potrebné zmeny pre zlepšenie života chudobných.

V tomto ovzduší podobnom Večeradlu, kde boli zidení apoštoli, sme uvažovali nad nasledovnými témami:

- realita našich komunít a realita chudobných
- „Dnešné úlohy“ – prednášku viedol jeden laický teológ
- „Identita dcéry kresťanskej lásky v ľudovom prostredí“ – P. Barbosa, provinciálny direktor Provincie Rio de Janeiro
- Združenia, ktoré pracujú pre spoločenské začlenenie chudobných – P. Groh

Táto spoločná úvaha nás zamerala na hlavné body našej misie: spiritualita služby, vincentská charizma, nevyhnutná mobilita

pri „postavení svojho stanu“ medzi najchudobnejšími, *«prichádzajúc a vychádzajúc»* ako to opísala sv. Lujza. Všetci sme veľmi ocenili prítomnosť sestry Marlène Rosa, generálnej radkyne. Pripomenula nám slová s. Evelyne Franc, generálnej predstavenej z jej listu z 2. 2. 2006: *«Všetci sme výrečným znamením prítomnosti Božieho kráľovstva pre dnešný svet... ako strážne, ktoré sledujú a ohlasujú nový život už prítomný v histórii.»* Takto sme si uvedomili, že spoločne kráčame do budúcnosti spolu s celou Spoločnosťou. Ďakujeme aj generálnemu predstavenému P. Gregory Gay a vizitátorkám, od ktorých sme počas stretnutia dostali povzbudzujúce listy.

Pri záverečnej eucharistickej slávnosti dostala každá provincia sviecu pripevnenú na kúsok „hrče“ borovicového dreva, symbolu vytrvalosti a svetla na ceste. (V zime chudobní používajú tieto „hrče“ borovicového dreva pri zapalovaní ohňa, vďaka veľkej odolnosti dreva.)

Budúce medziprovinciálne stretnutie je naprogramované na júl 2008 v Recife, na ktorom budú sestry pokračovať v úvahách o našej službe chudobným.

s. Barbara VALENGA
dopisovateľka Ozvien

Barcelonská provincia (Španielsko)

Aktívny dôchodok!

Spoločnosť začala svoju existenciu v r. 1792 v meste Reus a v súčasnosti vinčentská charizma tu zostáva veľmi živá.

Pred niekoľkými rokmi kňaz P. Frederik pomáhal jednej dcére kresťanskej lásky, s. Ane Márii Cabia, pri zahájení dobročinné služby pre deti z mestskej štvrte v malých priestoroch. Tieto miestnosti slúžili za kuchyňu a jedáleň a postupne sa stali sociálnym strediskom. Vďaka pozoruhodnej organizácii sa miesto stalo hlavným centrom. Keď miestne obyvateľstvo videlo túto sociálnu iniciatívu dobre zorganizovanú, prejavilo svoju štedrosť a začali ochotne spolupracovať.

Postupom času sa toto dielo rozvinulo, zlepšilo svoju infraštruktúru a kvalitu služby, aj „klienti“ sa zmenili. Na začiatku prichádzali Gitánci; teraz tu prichádzajú obyvatelia mnohých kultúr: Juhoameričania, z východnej Európy a nedávno i Severoafričania. Do mesta prišlo legálne bývať mnoho rodín, ale len niektorí našli prácu; ostatní žijú v nestálej situácii a sú odkázaní na solidaritu ľudí.

V súčasnosti „Sociálne centrum P. Frederika“ je vedené dcérami kresťanskej lásky na dôchodku a výkonnými dobrovoľníkmi. Dobrá administrácia ľudských a materiálnych zdrojov umožňuje realizovať mnoho projektov. Centrum sa otvára o 17.30h a môže prijať až 190 detí vo veku od 3–14 rokov. Každý prichádza s preukazom, ktorý umožňuje zúčastňovať sa na aktivitách podľa veku. O 19h deti materských škôl odchádzajú s ich rodičmi, staršie deti o 20h.

Aké aktivity ponúka centrum?

- starostlivosť o najmenšie deti od 3-5 rokov a primerané hry,
- školské doučovanie pre základné a stredné školy,
- kurz informatiky v malých skupinách,

- raz do týždňa premietanie kina,
- vyvážené a sýte olovranty od pondelka do piatku (ktoré prípadne nahrádzajú obed),
- kurz šitia pre matky, ktoré prejavujú oň záujem.

Rešpektovanie pravidiel centra spočíva v istej dohode s rodinami a zaručuje pravidelnú prítomnosť detí. Máme kontakty so školami mesta, do ktorých chodia tieto deti.

Vnútorne pravidlá požadujú:

- Každý deň pomáhať v stredisku.
- Nevynechať školu bezdôvodne.
- Správať sa normálne počas rôznych činností.
- Rešpektovať osoby, ktoré vedú rôzne činnosti.
- Zachovávať v dobrom stave nábytok a zariadenia v stredisku.

Ak deti neprichádzajú pravidelne do centra bez platných dôvodov, rodina nedostane potravinový balíček, ktorý rozdeľujeme každý piatok.

Hovoriť o pravidlách, neodôvodnenej neprítomnosti a sankciám sa môže zdať chladné a zastarané... ale toto je kľúčom dobrej funkcie diela. Rodiny sú spokojné, darcovia spolupracujú, pretože vedia, že ich dary sú dobre spravované. Verejné inštitúcie uznávajú toto dielo ako dobrého partnera v ich programe občianskej výchovy.

Vek dobrovoľníkov sa pohybuje od 16-85 rokov. Jedny prispievajú svojimi vedomosťami a pedagogikou, ďalší sa starajú o dobrý chod kantíny, alebo čistia zeleninu na prípravu jedla. V súčasnosti uvažujeme o nových aktivitách, ktoré môžeme ponúknuť dospelým od 14-16 rokov. Každý deň od 17.30h-20h sa dom stáva hymnom na lásku, príkladom toho, čo môže poskytnúť „aktívny dôchodok“ v postoji služby.

s. Rosa MENDOZA
dopisovateľka Ozvien

Krakovská provincia

Základná škola v Szczodrowe a podniknuté kroky na jej premenovanie na „Školu sestry Marty Wieckej“

KTO JE SESTRA MARTA WIECKA?

Sestra Marta Wiecka sa narodila 12. 1. 1874 v Nowom Wיעi, v pomorskom kraji. Marta Wiecka bola pokrstená o 6 dní v kostole v Szczodrowo, vzdialenom na 2 km od rodného domu. Jej kraj bol pripojený k Prusku, pretože v tej dobe bolo Poľsko ako krajina vyčiarknuté z mapy sveta. Bolo to ťažké obdobie tzv. „Kulturkampf“ (zápas o kultúru), ktorý bol zvlášť ostrý v Prusku v zápase proti Cirkvi a poľskej identite (poľské obyvateľstvo podporované Cirkvou odporovalo tejto vláde, aby obhájilo svoju národnú identitu a katolícku vieru). Marta ako dieťa navštevovala ľudovú školu v Nowom Wיעi a do kostola v Szczodrowe chodila na mariánske pobožnosti v máji a októbri.

Marta žila v hlboko katolíckej a vlasteneckej rodine. Vládnuca politická ideológia zakázala v školách vyučovanie poľského jazyka, dejín Poľska a katolícku vieru. Ale Marta toto všetko prijala vo vlastnej rodine.

Marta neváhala chodiť 12 km pešo až do farského kostola v Skarszewách, aby sa pripravila na prvé sv. prijímanie. 3. októbra 1866 tu mala 1. sv. prijímanie a naďalej tam chodila na nedeľnú sv. omšu, pretože v kostole v Szczodrowe bola slávená sv. omša len raz za mesiac.

Keď mala 18 rokov, vstúpila do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky v Krakove. Počas 12 rokov slúžila s veľkou obetavosťou chorým v hlavnej nemocnici v L'vove, v Podhajciach a v Bochni. V posledných rokoch, v Sniatyne, im slúžila až do konca svojho života v úkone hrdinskej lásky. Veď napriek hroziacemu nebezpečenstvu zastúpila zamestnanca a sama dezinfikovala izbu

chorého na týfus. Nakazila sa chorobou a 30. mája 1904 zomrela v Sniatyne (v súčasnosti patrí do Ukrajiny).

Na žiadosť obyvateľov tohto kraja a úctu, ktorú uchovávajú k sestre, bol zahájený proces blahorečenia 26. júna 1997 v diecéze Ľvov. Proces Božej služobnice sa ukončil 20. júna 1998 v Ľvove.

Následne boli spisy procesu odoslané do Ríma. 9. apríla 1999 Kongregácia pre kauzu svätých v Ríme vydala dekrét, ktorým schválila platnosť beatifikačného procesu na diecéznej rovine. Dekrét o hrdinských čnostiach sestry Marty bol prehlásený 20. decembra 2004 pápežom Jánom Pavlom II.

Dúfame, že v Ríme sa čoskoro ukončí proces blahorečenia sestry Marty a bude môcť byť započítaná medzi blahoslavených.

RODNÝ DOM SESTRY MARTY V SÚČASNOSTI

Martin rodný dom sa nachádza v krásnej, malebnej pomoranskej prírode. Polia tu obrábajú až do posledného centimetra, cesty pripomínajú dávne cesty obrúbené lesmi a zeleňou, domy majú úhľadné kvetinové záhradky, s hniezdami bocianov, znakom čistoty prírody. V súčasnosti jej dom nie je obývaný jej rodinou, ale uchováva sa ako vďačná spomienka na

Martu. Dom je v súčasnosti obývaný rodinou Dworaczek. Na pozemku sa nachádza socha sv. Jána Nepomuckého. Marta si veľmi ctíla tohto svätca, ale táto pôvodná socha bola zničená počas 2. svetovej vojny. Keď sa začal proces blahorečenia sestry Marty, autori Fotografickej galérie „Malé domoviny“ so súhlasom Spoločnosti a miestnych cirkevných predstavených sa ujali iniciatívy a postavili novú sochu na pozemku starého domu, kde bývala Marta.

PRÍPRAVA SLÁVNOSTI NA 20. SEPTEMBRA 2006 SO ŽIAKMI ZÁKLADNEJ ŠKOLY V SZCZORDOWE

Riaditeľka základnej školy v Szczordowe, pani Potrac, hľadala spolu s učiteľmi a rodičmi patróna pre ich školu. Spoločne si zvolili sestru Martu Wiecku a rozhodli sa dať toto meno ich Základnej škole v Szczordowe. Riaditeľka povedala: «*Je jedna z nás.*» Sestra Marta Wiecka je dobrým príkladom pre žiakov. Po súhlase obecného úradu a Spoločnosti dcér kresťanskej lásky v Krakove, riaditeľka pozvala biskupa diecézy Pelplin pri príležitosti jeho návštevy vo farnosti v Szczordowe.

Slávnosť bola určená na 20. septembra 2006. Riaditeľka a učiteľský zbor pripravili deti poznatkami o živote s. Marty a po duchovnej stránke vďaka výstave 5-tich veľkých tabúl a mnohých fotografií. Prvá tabuľa predstavovala dekrét o hrdinských čnostiach s. Marty, 2. tabuľa: informácie o živote rodiny Marty, 3.: apoštolská činnosť s. Marty u dcér kresťanskej lásky, 4.: vzťahy s. Marty ako DKL s jej rodinou, 5.: hrob s. Marty na cintoríne v Sniatyne, miesto úcty, často navštevované katolíkmi, pravoslávnyimi, gréckokatolíkmi a dokonca i veriacimi iných vyznaní. Sestra Irena Chorała krátko predstavila Spoločnosť a zázračnú medailu.

NASLEDUJÚ ĎALŠIE DVE SLÁVNOSTI

1. Žiadosť zaslaná biskupovi, aby udelil škole v Szczordowe meno sestry Marty Wieckej

20. septembra 2006 prišiel do Szczordowa Mgr. Bernard Jan Szlaga spolu s viacerými kňazmi. Veľká skupina DKL z Krakova, Chelmna a odinakiaľ prišla na túto slávnosť, ako i rodinní príslušníci s. Marty, z nich jeden kňaz a jedna rehoľníčka.

Po privítaní riaditeľka odovzdala do rúk biskupa žiadosť o pomenovanie školy menom sestry Marty. Pripomenula potrebu

vzorov pri výchove nových generácií. Biskup vyjadril svoj kladný postoj k tejto žiadosti. Sestru Martu nazval „soľou zeme“ a jej smrť „za biele mučeníctvo“, pretože obetovala svoj živo pre blížneho. Môže nás učiť, ako žiť prejavujúc blížnym lásku. Po príhovore biskupa bol koncert, na ktorom pani Natália Taštajewa predstavila tri skladby od Bacha a ktoré všetci poslucháči ocenili potleskom. Napokon ešte fotografia na pamiatku a zápis do školskej kroniky.

Slávnosť na oficiálne pomenovanie školy v Szczordowe bola určená na 30. mája 2007, v deň 103. výročia smrti sestry Marty.

Napokon sa všetci pozvaní premiestnili do Nowého Wieca na slávnostné požehnanie novej sochy sv. Jána Nepomuckého.

2. Požehnanie sochy sv. Jána Nepomuckého

Zástup na čele s biskupom vyšiel v procesii z Szczordowa do Nowého Wieca na slávnostného požehnanie tejto sochy sv. Jána Nepomuckého. Keď prišli pred sochu, tu sa k procesii pridal ďalší zástup, ktorý čakal pred rodným domom. Keď prišiel biskup Mgr. Szlaga, miestny farár ho požiadal o požehnanie sochy s prosbou, aby sa sv. Ján Nepomucký stal patrónom kraja.

Na záver zástupca starostu zo Skarszewy poďakoval biskupovi a všetkým osobám, ktoré nejakým spôsobom prispeli k tomu dielu. Sestra Jozefa srdečne poďakovala všetkým, v ktorých sa zrodila myšlienka dať zhotoviť sochu sv. Jána Nepomuckého pred rodným domom sestry Marty.

s. Adolfina DZIERZAK
dcéra kresťanskej lásky

Belgická provincia

6 rokov je mnoho alebo málo?

Myslím si, že 6 rokov je dlhým obdobím, keď ich strávite v krajine, ktorá nie je vašou, bez práv, sociálnej a zdravotníckej moci, bez pracovného povolania, bez možnosti študovať a plánovať si budúcnosť. Okrem toho každý deň je treba žiť, živiť svoju rodinu, posielat' deti do školy, zachovať si odbornú úroveň.

Všetko moje úsilie bolo zamerané na začlenenie sa mojej rodiny do spoločnosti. Stal som sa darcom krvi v Červenom kríži, potom som sa pokúsil pokračovať v štúdiách, ale nato som sa dozvedel, že zákonne nemám na to právo. Zúčastňoval som sa na aktivitách organizovaných verejnými združeniami v mieste bydliska.

V mojej rodnej krajine, na Ukrajine, som bol lekárom a chirurgom, moja žena zdravotnou sestrou. Neodišiel som z krajiny z finančných dôvodov, pretože som mal z čoho živiť rodinu, ale preto, že som nevidel budúcnosť kvôli politickým problémom. Neprišiel som do Belgicka, aby som využíval systém, ale aby som konečne našiel krajinu, kde by som sa mohol stať dobrým občanom.

Belgické obyvateľstvo žiada, aby sa cudzinci začlenili do spoločnosti, a tak som robil všetko preto. Ale príliš často mi odpovedali, že nikto ma k tomu nenúti. V čo možno teda ešte dúfať?

Som povďačný Prijímaciemu stredisku „Famenne“, Opátstvu sv. Rémy a všetkým ľuďom, ktorých som stretol a ktorí pomáhali našej rodine prežiť, ináč by som sa stal žobrákom spolu s deťmi, ktoré sa narodili v Belgicku.

Chcem vysloviť veľkú vďaku Belgičanom, ktorí neopustili moju rodinu, ktorí nám preukázali veľkú štedrosť, nielen finančnú. Mnohí nás povzbudzovali počas dlhej doby, prejavovali nám srdečnú pozornosť a nádej na život. Všetko, čo som našiel v Belgicku, bolo vďaka nim. Osobitná vďaka patrí všetkým tým, ktorí

nám pomáhali naučiť sa francúzštinu a spoznávať a otvoriť sa voči belgickej kultúre.

Vďaka skupine zo strediska „Famenne“ som mohol dotiahnuť do konca mnoho „vybavovačiek“ pre emigráciu do Kanady, a tak konečne pôsobiť ako lekár. Dostal som povolenie odísť do Kanady od septembra t. r..

Boh je svedkom našej vôle začleniť sa do Belgicka napriek administratívnym prekážkam. Preto zakúšam bolesť, že som nemohol realizovať moje želanie stať sa belgickým občanom. Uchovávam si dobré spomienky na všetky pekné chvíle strávené s mojimi belgickými priateľmi v tejto nádhernej krajine.

Vladimír
*Výňatok z bulletin priateľov
strediska „Famenne“ (Rochefort)*

D

**Dejiny
Spoločnosti**

**Misijná
Panna Mária**

Socha Panny Márie uctievaná v kaplnke sv. Jozefa v Materskom dome je známa pod názvom „Misijná Panna Mária“

P ô v o d

Táto kamenná socha, vysoká 1,20 m, svojím prevedením sa podobá vzorom Panny Márie, ktoré sú vystavené v Louvres /lúvr/ a datované na 14. storočie.

Jej krása si zaslúžila ojedinelú úctu dať ju na známu parížsku hradbu Filipa Augusta, konkrétne na mestskú bránu na ulici sv. Dionýza. A tak v priebehu storočí táto Panna Mária „videla“ pod svojimi nohami prechádzať kráľov a kráľovné Francúzska, keď slávnostne vstupovali do hlavného mesta, alebo keď boli vynášaní na ich posledný odpočinok do Opátstva sv. Dionýza.

Keď r. **1671** mesto mali zväčšovať, táto historická brána bola zbúraná (zostal len oblúk) a socha bola prenesená do susedného domu, na roh slepej uličky „Maliarov“ (114, ul. Saint Denis).

Okolo r. **1680** bol tento dom zbúraný a socha ležala zanedbaná v bahnisku.

V r. **1681** na podnet a pranie Maturíny Guérin /géré/ bola táto socha vytiahnutá z bahna slávnostne umiestnená uprostred dvora nášho prvého materského domu v štvrti sv. Lazára, vo farnosti sv. Vavrinca.

Identita týkajúca sa mena pochádza od Maturíny Guérin. V poznámkach o nej môžeme čítať záznam z r. 1706 napísaný Máriou Moreau /moró/: *"Socha bola pomenovaná Víťaznou Pannou Máriou, pretože bola dovezená do domu práve na tento sviatok."* **Bolo 18. augusta...** Na tento dátum od 14. storočia každý rok sa slávila v Chráme Matky Božej v Paríži „spomienka Víťaznej Panny Márie“.

V roku 1304 francúzsky kráľ Filip Krásny chcel poďakovať Panne Márii za svoje víťazstvá a zvláštnu ochranu. Preto ustanovil v Chráme Matky Božej v Paríži sviatok, ktorý sa každoročne slávil 18. augusta pod názvom „spomienka Víťaznej Panny Márie“. A tak krásna socha Panny s Dieťaťom vstúpila do dejín Spoločnosti pod týmto názvom „Víťazná Panna Mária“.

OD VÍŤAZNEJ K MISIJNEJ P. MÁRIE

Historické udalosti si viackrát vyžiadali presťahovanie Materského domu, a teda viaceré prenosy sochy.

Po tom, ako bola táto socha počas Buržoáznej revolúcie ukrytá v dome na predmestí, v r. **1801** ju preniesli do ďalšieho Materského domu na ulici Vieux Colombier /vjökolombjé/ a umiestnili uprostred nádvorja, aby bola strážkyňou domu.

V r. **1815** sa Materský dom sťahoval na **ulicu Bac č. 140**. Sochu najskôr umiestnili na *"malý oltár v sále duchovných cvičení, nad kaplnkou"*. V r. 1840 n tomto oltári sa zjavila Panna Mária jednej dcére kresťanskej lásky, Justíne Bisqueyburu /biskebürü/, a zverila jej zelený škapuliar, prostredníctvom ktorého nastali uzdravenia a obrátenia.

V r. **1851** táto sála duchovných cvičení sa stala príliš malou pre sestry a bola premenená na šijáreň a žehliareň, kde sestry pracovali pre kňazov Misijnej spoločnosti. Týmto sestrám bola zverená aj starostlivosť o skrášenie oltára, kde bola socha Panny Márie.

Táto miestnosť, kde sestry pracovali pre sv. Lazár, bola čoskoro nimi pomenovaná na „Službu Misijnej spoločnosti“. Aj sochu premenovali na „Misijnú Pannu Máriu“.

ZÁZRAČNÉ ZÁSAHY MISIJNEJ PANNY MÁRIE

Hneď od začiatku Spoločnosti Lujza de Marillac ju vložila do ochrany Panny Márie a vybrala ju za jedinú Matku. Tento základný úkon mal nečakanú odozvu. O tom svedčia dejiny Spoločnosti.

Hneď po jej privezení do domu vo farnosti sv. Vavrinca socha Víťaznej Panny Márie prejavila znamenie účinnej ochrany. Tak tomu bolo v každom ďalšom dome, kam ju previezli.

* Vo farnosti sv. Vavrinca – prvý materský dom

Keď sa v roku **1681** zrútilo lešenie spolu s dvomi robotníkmi, o ktorých si mysleli, že sú už mŕtvi, *"sestra Maturína si pokľakla pred sochou Panny Márie a prosila ju o zmilovanie pre týchto dvoch mužov, aby sa prihovárala u svojho drahého Syna a vyprosila im milosti, ktoré potrebujú. Ako sa tak modlila, títo robotníci sa zdvihli zdraví, bez zranenia, akoby sa nič nebolo stalo."*

V r. **1785** jeden známy páchatel' Mandrin bol odsúdený na trest smrti. Pred vykonaním rozsudku naliehal, že sa chce rozprávať s generálnou predstavenou. Keď prišla, povedal jej: *"Sestra, nechcel som zomrieť bez toho, aby som vás neupozornil, že vo vašom dome máte nízke okienko, ktoré nemá mreže a cez ktoré možno ľahko vniknúť do domu. So svojimi kamarátmi sme sa o to pokúšali viac ako pätnásťkrát. Bolo by sa nám to podarilo, keby tam nebolo jednej dámy, ktorá stojí uprostred nádvorja. Ona nás svojou rukou vždy vytlačila, a tak sme nemohli prejsť. Myslím si však, že urobíte dobre, keď dáte zamrežovať toto okno. Priznávam sa k tomu, sestrička, predtým, ako zomriem."*

* Ulica Vieux Colombier – druhý Materský dom

"Jedného večera sestra vrátnička zabudla zatvoriť vstupnú bránu. Susedia videli, že dom zostal otvorený a videli hliadku. Mysleli si, že sestry pravdepodobne čakajú niekoho, kto má prísť neskoro, a preto požiadali nočného strážnika aspoň na noc. Ale nad ráno strážnik zmizol. Ráno, keď sestra našla bránu otvorenú a dozvedela sa od susedov, ako bol dom strážený, oboznámila o tom policajného komisára. Ale on neposlal nikoho na stráž. Sestry

z toho vydedukovali, že Panna Mária poslala Anjela ochrániť komunitu.“

* Ulica Bac – tretí Materský dom

Keď jedného dňa priniesli dvaja muži dodávku veľmi cenných ornátov, ktoré niekto daroval sestrám pre kaplnku, títo muži sa rozhodli, že ich v noci ukradnú. Ale vo chvíli, keď chceli vykonať tento zákerný čin, prozreteľne znehybneli, akoby ochrnuli.

Ráno, keď k nim prišla predstavená, navrátil sa im pohyb a reč: *"Práve sme chceli vykonať náš zámer, ale vo chvíli, keď sme sa dotkli skrine, táto dáma (trasúc sa ukázali na sochu Panny Márie) sa priblížila k nám, silno nás zviazala, že sme sa nemohli ani hýbať, ani hovoriť, ani na seba pozrieť celú noc. Ale keď ste k nám prehovorili, hneď sme sa cítili uvoľnení z pút. Ach, Drahá Matka, nepošlite nás na galeje, už sme potrestaní na celý život!"*

Mohlo by sa opísať ešte mnoho ďalších zázračných udalostí, ale najdôležitejšie sú ukryté v hĺbke srdc.

POSLEDNÉ PREMIESTNENIA

Socha Misijnej Panny Márie zostala v „Službe CM“ až do roku 1930. Kvôli rekonštrukčným prácam bola premiestnená na tribúnu kaplnky... pri 100. výročí zjavení Panny Márie sestry Kataríny Labouré.

Počas rozsiahlych opráv v r. 1980 bola socha premiestnená posledný raz do kaplnky sv. Jozefa k oltáru, kde je uctievaná doteraz.

*Misijná Panna Mária,
Panna Mária zázračnej medaily,
Mária je vždy tu, v srdci Spoločnosti.
Sochy Panny Márie sú tu pre našu vieru,
ako citlivé znamenia jej láskyplnej prítomnosti a stálej ochrany.
Nezabúdajme na to!*

Sestry Archívnej služby
Materský dom

Povedzte, že som bol plukovný bubeník...

Keď ma povolá môj Stvoriteľ,
ten, kto sa bude za mňa modliť, nech je stručný.
Keby sa spytoval, čo by som rád počul,
povedzte mu, nech nespomína,
že som nositeľom Nobelovej ceny mieru: to nie je dôležité.
Nech neprihliada na mojich 300 či 400 ďalších odmien:
to vôbec nie je dôležité.
Nech nehovorí o mojich štúdiách.

Prial by som si, keby v ten deň povedali,
že Martin Luther King sa pokúšal dať svoj život do služieb druhých.
Bol by som rád, keby v ten deň povedali, že Martin Luther King sa pokúšal
milovať. Bol by som rád, keby povedali,
že som sa pokúšal byť spravodlivým.
Chcem, aby ste v ten deň mohli povedať,
že som sa pokúšal živiť tých, ktorí boli hladní.
Chcem, aby ste mohli povedať, že som sa pokúšal šatiť nahých.
Chcel by som, aby sa v ten deň povedalo,
že som sa pokúšal navštevovať tých, ktorí boli vo väzení.
Chcel by som, aby sa povedalo,
že som sa pokúšal milovať a slúžiť ľuďstvu.

Povedzte, že som bol plukovný bubeník: bubeník za spravodlivosť,
bubeníkom za krajinu, bubeníkom za právo.

Ostatné je bezvýznamné a neráta sa.

Nezanechám po sebe peniaze.

Nezanechám za sebou život v luxuse a kráse.

Chcem zanechať za sebou len život prežitý v obetavosti.

Len toto chcem povedať:

Ak som mohol niekomu pomôcť v tomto živote,

ak som mohol niekoho rozveseliť slovom alebo piesňou,

ak som mohol ukázať niekomu správnu cestu,

potom môj život nebol zbytočný.

Ak som mohol plniť svoju kresťanskú povinnosť,

ak som mohol prispieť k spásu tohto sveta,

ak som mohol niesť Kristovo poslanstvo,

potom som nežil nadarmo.

Martin LUTHER KING

Úryvok z jeho poslednej kázne,
ktorú predniesol niekoľko dní pred jeho zavraždením